

PANDEMİ SÜRECİ ve EKONOMİ

VİZYON BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

E-FATURA ve E-DEFTER

çözümlerini sunar

SAP, ORACLE, AXAPTA

EM Yönetim ve Danışmanlık
İşbirliği ile geliştirilmiştir.

i-GATE

efatura@vbt.com.tr

0-216-5776921

- Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri ile entegre çalışır.
- SAP, Oracle ve Microsoft'un ERP çözümleri ile entegre çalışır.
- Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan tebliğler, Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile uyumludur.

MEVZUAT:2011 YILI CİROLARI BELİRLENEN SINIRLARI AŞAN MÜKELLEFLERİN MUTLAK SURETLE - Elektronik fatura uygulamasına; 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibariyle Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.)- Elektronik defter uygulamasına; ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibariyle elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.)

GvH BİLİŞİM
Axapta Çözüm Ortağı

Çözüm Ortaklığı talepleriniz için irtibat:
Ferhan SAYIN

vbt.com.tr

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları, tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**, 25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çalışmalarını sürdürecektir.

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmıő olursunuz.

Peki nedir bu incelikler...

Ulaő Polistren'in dış cephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemmeliőe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 21 Sayı: 120 MART - NİSAN 2020
E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:
Cengiz AYDIN

Genel Yayın Yönetmeni
Şenol ÇARIK

Görsel Yönetmen
Doğancan AKSU

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:
Gürsel Mah. 28 Nisan Caddesi
Evim İş Merkezi No: 19 D: 36
Kağıthane-İstanbul
Tel: (0 212) 217 36 48
Faks: (0 212) 217 36 50
e-posta: iletisim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)
Doç. Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Murteza Çelikel
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden
Mete Akyol
Kazım Arslan

USİAD Denizli Şube:
Saltak Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde
gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklamlardan
firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı
yapılabilir.

9

Dr. Mahfi Eğilmez
TÜRKİYE İÇİN 2020 TAHMİNLERİ

11

MAKALE

Mustafa Pamukoğlu
YENİ KÜRESELLEŞME
NASIL OLACAK?

17

HABER

OSBDER BAŞKANI HİLMİ
UĞURTAŞ:
“ÖNCE COVID-19 ARDINDAN
ELEKTRİK FATURALARI...”

25

MAKALE

Çetin Ünsalan
DERS ALINACAK BÜYÜME

14

HABER

İSTANBUL SANAYİ ODASI
MAYIS AYI MECLİS TOPLAN-
TISINDA PANDEMİDEN ÇIKIŞ
KONUŞULDU

18

HABER

“İHRACATTA BEKLENTİMİZ
NORMALİN DE ÖTESİ”

32

HABER

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ
İHRACATÇILARI ÇİN'E
ODAKLANACAK

28

Prof. Dr. Tayfun Özkaya
TARIMDA SEFERBERLİK VE ÇİFTE KRİZDEN
ÇIKIŞ

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Bağımsızlık Meşalesi Hiç Sönmeyecek

'19 MAYIS

**Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramımız
KUTLU OLSUN**

Sevdiklerimizle
mutlu ve huzurlu
bayramlar geçirmeniz
dileğiyle

İYİ
BAYRAMLAR

TÜRKİYE İÇİN 2020 TAHMİNLERİ

DR. MAHFİ EĞİLMEZ

2020 yılı küresel krizin üçüncü aşamasına girdiğimiz yıl. IMF'nin Dünyanın Ekonomik Görünümü Nisan 2020 Raporuna göre küresel sistemde yüzde 3,03 oranında bir küçülme olması öngörülmüyor. Küçülme oranı gelişmiş 55 ekonomide ortalama yüzde 6,11 dolayında tahmin edilirken gelişmekte olan 155 ekonomide ortalama yüzde 1,05 oranında büyüme bekleniyor. Türkiye ekonomisinin de küresel ekonomide Covid-19 pandemisinin yarattığı çöküşten ciddi darbe alacağını tahmin etmek gerçekçi bir yaklaşım olur. Eldeki verileri ve anket sonuçlarını kullanarak 2020 yılı için GSYH ve kişi başına gelir tahminleri yapalım.

Aşağıda ilk tahmin seti yer alıyor. Bu tahmin setinde Merkez Bankasının (TCMB) her ay reel sektör, finans sektörü ve profesyonellerden oluşan gruba uyguladığı Beklenti Anketinin nisan ayı sonuçlarını, yıl ortası nüfus tahmini için de TÜİK'in tahminini kullandım. Buna göre ankete katılanların 2020 yılsonu USD/TL kuru tahmini olan 6,9277'yi, yılsonu enflasyon tahmini olan 9,76'yı esas alarak 2020 yılı ortalama USD/TL kurunu ve ortalama yıllık enflasyonu hesapladım. Beklenti anketinde yer alan 2020 büyüme tahmini olan yüzde - 0,6'yı aynen aldım. Sonuç olarak aşağıdaki tablo çıktı ortaya:

	GSYH Tahmin Seti I	Miktar/Oran	Açıklama
A	2019 Yılsonu USD/TL	5,9507	Gerçekleşmiş durum
B	2019 Ortalama USD/TL	5,6760	Gerçekleşmiş durum
C	2020 Yılsonu USD/TL	6,9277	TCMB Beklenti Anketi (2020 Nisan)
D	2020 Ortalama USD/TL	6,4392	Tahmin: (A+C)/2
E	2019 Yılsonu Enflasyonu	0,1184	Gerçekleşmiş durum
F	2020 Yılsonu Enflasyonu	0,0976	TCMB Beklenti Anketi (2020 Nisan)
G	2020 Ortalama Enflasyonu	0,1080	Tahmin: (E +F)/2
H	2020 Büyüme Oranı	-0,006	TCMB Beklenti Anketi (2020 Nisan)
İ	2019 GSYH (Milyar TL)	4.280	Gerçekleşmiş durum
J	2019 GSYH (Milyar USD)	754	Gerçekleşmiş durum
K	2020 GSYH (Milyar TL)	4.717	Tahmin: İ+[İ*(H+G)]
L	2020 GSYH (Milyar USD)	732	Tahmin: K/D
M	2020 Yıl Ortası Nüfusu (Milyon)	83,5	Tahmin
N	2019 Kişi Başına Gelir (USD)	9.127	Gerçekleşmiş durum
O	2020 Kişi Başına Gelir (USD)	8.766	Tahmin: (L/M)*1000

Tabloya göre eğer TCMB Beklenti Anketinde öngörülen tahminler gerçekleşirse Türkiye'nin 2020 yılı GSYH'si 4.717 milyar TL ya da 732 milyar dolar çıkar. Bu, 2019 yılına göre dolar cinsinden GSYH'nin 754 milyardan 732 milyara gerilemesi, kişi başına gelirin de 9.127 dolardan 8.766 dolara gerilemesi demek olur.

Aşağıda ikinci tahmin seti yer alıyor. Bu tahmin setinde TCMB Beklenti Anketinden alınmış 2020 yılı yılsonu USD/TL, enflasyon ve büyüme tahminleri yerine IMF'nin Türkiye tahminlerini (enflasyon yüzde 12, büyüme oranı yüzde - 5) ve yılsonu USD/TL verisi yerine de son iki yılda TL'nin karşılaştığı ortalama değer kaybı olan yüzde 25 kayba göre yapılmış tahmini (7,43849), yıl ortası nüfus tahmini için de yine TÜİK'in tahminini kullandım. Bu verileri esas alarak düzenlediğim tablo şöyle çıktı ortaya:

	GSYH Tahmin Seti II	Miktar/Oran	Açıklama
A	2019 Yılsonu USD/TL	5,9507	Gerçekleşmiş durum
B	2019 Ortalama USD/TL	5,6760	Gerçekleşmiş durum
C	2020 Yılsonu USD/TL	7,4384	Son 2 yılın ortalaması (%25 değer kaybı)
D	2020 Ortalama USD/TL	6,6945	Tahmin: (A+C)/2
E	2019 Yılsonu Enflasyonu	0,1184	Gerçekleşmiş durum
F	2020 Yılsonu Enflasyonu	0,1200	IMF Tahmini
G	2020 Ortalama Enflasyonu	0,1192	Tahmin: (E +F)/2
H	2020 Büyüme Oranı	-0,050	IMF Tahmini
İ	2019 GSYH (Milyar TL)	4.280	Gerçekleşmiş durum
J	2019 GSYH (Milyar USD)	754	Gerçekleşmiş durum
K	2020 GSYH (Milyar TL)	4.576	Tahmin: İ+[İ*(H+G)]
L	2020 GSYH (Milyar USD)	684	Tahmin: K/D
M	2020 Yıl Ortası Nüfusu (Milyon)	83,5	Tahmin
N	2019 Kişi Başına Gelir (USD)	9.127	Gerçekleşmiş durum
O	2020 Kişi Başına Gelir (USD)	8.192	Tahmin: (L/M)*1000

Tabloya göre eğer IMF'nin Türkiye için yaptığı küçülme ve enflasyon tahminleri gerçekleşirse Türkiye'nin 2020 yılı GSYH'si 4.576 milyar TL olur. TL, dolara karşı son iki yılın ortalaması kadar (yüzde 25) değer kaybederse, dolar cinsinden GSYH 684 milyar dolara denk gelir. Bu, 2019 yılına göre dolar cinsinden GSYH'nin 754 milyardan 684 milyar dolara gerilemesi, kişi başına gelirin de 9.127 dolardan 8.196 dolara gerilemesi anlamına gelir.

Bütün bu tahminler kuşkusuz Covid-19 pandemisinin etkisinin azalıp azalmayacağına ve üretime tam olarak ne zaman dönüleceğine bağlı olarak değişiklik gösterecek. Türkiye'nin tek başına üretime dönmesi toparlanma açısından yeterli değil. Girdi ithal ettiğimiz ülkelerin de üretime geçmesi gerekiyor ki üretimde kullanacağımız girdileri ithal edebilelim. Ürettiklerimizi ihraç ettiğimiz ülkelerin de üretime geçmesi gerekiyor ki mallarımızın bir bölümünü ihraç edebilelim ve döviz girdisi elde edelim. Aynı durum turizm gibi hizmet sektörleri için de geçerli. Durum normale dönmeli ki turist gelsin ve döviz bıraksın.

Döviz Durumu Karışık

Türkiye, 2017'den 2018'e giderek azalan miktarda cari açık verdi. 2019 yılında yaşanan ekonomik durgunluk sonucu cari denge fazlaya dönüştü. Cari denge 2020 yılının ilk iki ayında 2,8 milyar dolar açık verse de 12 aylık bazda bakıldığında 6,1 milyar dolar fazla vermeye devam etmiş görünüyor. 2020 yılında ihracat, ithalatçı ülkelerde yaşanan ekonomik küçülme nedeniyle düşecek. Buna karşılık ithalat Türkiye'de yaşanacak üretim düşüşü, petrol fiyatlarının ucuzlaması gibi nedenlerle daha da hızlı düşecek. Turizm gelirleri de giderleri de düşecek.

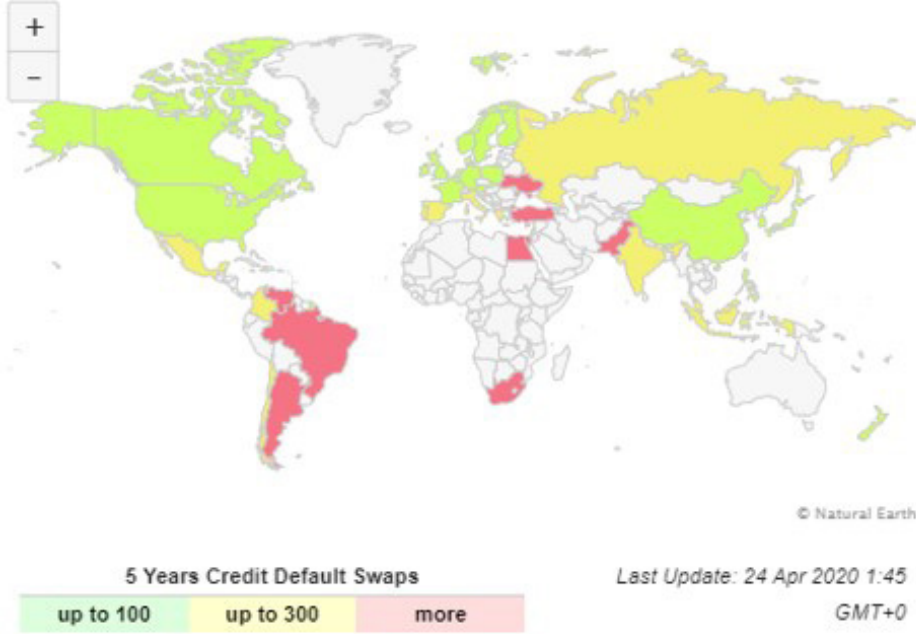
Turizm gelirlerimiz, giderlerimizden çok yüksek olduğu için bu düşüşler cari dengemize zarar verecek. Doğrudan yatırımlar da düşecek. Çünkü böyle bir ortamda kimse dışarıda yatırım yapmayı düşünmez. Buna karşılık portföy yatırımlarında (tahvil, hisse senedi vb. alımları) karışık etkiler görülebilir.

Fiyatların düşüklüğüne ve risklerin durumuna bağlı olarak portföy yatırımları inişler ve çıkışlar gösterebilir. Bütün bunları özetlersek Türkiye'nin bu yıl da cari fazla vereceğini tahmin etmemiz zor olmasa gerekir.

Türkiye'nin döviz yükümlülükleri ekonominin büyüemeyeceği 2020 yılında özel bir önem taşıyor. Bu yükümlülüklerle yakından bakmakta yarar var. Aşağıdaki tablo, 2021 yılının şubat ayına kadar olan sürede Türkiye'nin vadesi gelecek olan döviz yükümlülüklerini gösteriyor (kaynak: TCMB, Ödemeler Dengesi İstatistikleri.)

2020 Şubat	
MERKEZ BANKASI	8.395
MUHABİR AÇIKLARI	0
MEVDUAT	8.395
GENEL YÖNETİM (**)	4.352
BANKALAR	78.872
KREDİLER	28.612
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	21.067
BANKA MEVDUATI	13.730
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	5.618
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	15.463
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	8.381
DİĞER SEKTÖRLER	76.865
TİCARİ KREDİLER	54.390
İTHALAT BORÇLARI	50.239
PREFİNANSMAN VE PEŞİN İHRACAT	4.151
DİĞER KREDİLER	22.475
KAMU	133
ÖZEL	22.342
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	4.857
TOPLAM	168.484

Sovereign 5Y CDS

Bu tabloya göre 2021 yılı şubat ayına kadar vadesi gelecek olan, bir başka deyişle yenilenmesi veya ödenmesi gerekecek olan, dış yükümlülük tutarı 168,5 milyar dolar. Bu tablo her yıl aşağı yukarı bu tutar dolayındadır. Cari açık verilen yıllarda buna bir de cari açık eklenince dış finansman ihtiyacı 200 milyar doları aşardı. Bu yıl yukarıda açıkladığımız gibi ödemeler dengesi muhtemelen cari fazla verecek ve dolayısıyla bu miktara ilave gelmeyecek cari fazla kadar düşüş olacak. 2020'de geçen yılki kadar cari fazla versek bu tutar 160 milyar dolara düşecek demektir. Geçen yıllarda 200 milyar dolar dolayında dış finansman ihtiyacını karşılamış olan Türkiye bu yıl bu miktarı bulamaz mı?

Rezerv para sahibi ülke merkez bankalarının para bastığı ve faizleri sıfır dolayına indirdiğini göz önüne alırsak bu paraların bir bölümünün yüksek faiz veren ve paraları fazla değer kaybetmeyen ülkelere gideceğini öngörebiliriz. Türkiye de bu ülkelerden birisi olduğuna göre bu paraların bir kısmının buraya gelmesi beklenebilir. 100 dolarını buraya

getirip 6,97 kurundan TL'ye çevirerek elde ettiği 697 TL'yi yüzde 7,5 net faizle 1 yıl bankaya mevduat olarak yatıran kişi yılsonunda eline geçen 750 TL ile 6,97 kurundan dolara dönerse 107,6 doları olur. Yüzde 7,6 oranındaki net faizi ülkesinde elde etmesine imkân yoktur. Buradaki risk kur riskidir. TL dolara karşı yüzde 10'dan fazla değer kaybederse zarar eder. Bu durumda bu yatırımcıyı buraya çekecek şey faiz ve risk arasında kurulacak denge olacaktır.

Kur riski yabancı kaynak konusunda öne çıktığına göre riskleri ölçmekte en önemli ve güncel gösterge olan CDS primine bakmak gerekir. Aşağıdaki dünya risk haritasına bakarsak durumu görebiliyoruz (kaynak: <http://www.worldgovernmentbonds.com/sovereign-cds/>):

Bu harita ülkelerin risk durumunu CDS primleri açısından gösteriyor. Kırmızı boyalı ülkeler tehlike eşiği olarak kabul edilen 300 baz puanının üzerinde CDS primine sahip olan ülkeler (Arjantin, Venezuela, Brezilya, Güney Afrika, Pakistan, Mısır, Ukrayna ve Türkiye.) Türkiye'nin CDS primi

600 baz puanının üzerinde bulunuyor. Bu durumda riskimizin yüksekliği bizim bu bol likiditeyi çekmemizde sorun yaratacak. Bu durumda şu ana kadar yaptığımız gibi bir yandan faizi düşürüp bir yandan da riskleri yükseltecek işler yaparak bu denkleme çözmeye çalışmak çok doğru bir yaklaşım olarak görünmüyor. Bu 160 milyar doların ödenmesinde/yenilenmesinde sıkıntı çekmemek için yapılacak şey ya faizi daha yukarıya çıkarmak ya da riskleri düşürüp TL'nin değer kaybının yüzde 10'dan öteye gitmemesini sağlamak olacaktır.

YENİ KÜRESELLEŞME NASIL OLACAK?

Mustafa Pamukoğlu

Korona sonrası küresel kapitalizmin daha önce yaşadığı finans krizlerinden farklı olarak dünyayı ve ulusları şok eden bir görünmez mikrobun hangi krizlere yol açacağını önceki üç yazımızda açıklamaya çalışmıştık.

Küresel kapitalizm 1970'lerden itibaren özellikle 1990'lardan sonra ciddi finans krizleri yaşadı. Her krizde iktisadi kuramlar yeniden tartışıldı ve krizin nedenleri ve sonuçları ciddi analizlere tabi tutuldu. Her defasında bir çözüm bulundu. Tabi yaşanan krizler ve sonuçlarının dünyanın hangi ülkelerin ve topluluklarının zararına veya daha güçlü ifade ile yıkımına sebep olduğunu burada tartışmayacağız. Daha çok korona sonrası küresel kapitalizmin nereye evrileceği ve küreselleşmenin sonunun gelip gelmediğini analiz etmek istiyoruz.

BABİL KULESİ-İTERNET

Tanrı insanların gökyüzüne ulaşacak bir Babil Kulesi yapmalarına izin vermedi. Kuleyi yıktı. Gerekçesi insanların kendi haddini aşarak kendisine meydan okumalarına fırsat vermek istemedi. Bir de insanların ortak dil ve yaklaşımları nedeniyle insanlıklarından çıkacaklarını düşünmesiydi.

Bugün internet günümüzün Babil Kulesi'dir. İnternet, daha önce hiçbir bağlantısı olmayanları dünyanın neresinde olursa olsun bir briç partisinde buluşturabiliyor. Kayak merkezlerinde teleferiklerde insanlar birbirleriyle konuşacakları yerde internetle iş görüyorlar. Okul aile birliği toplantılarındaki sıcaklık kalmadı. Kimse kimse ile canlı sohbet etmiyor. Hayatımızda internet hepimizin Babil Kulesi olmuş durumda.

O zaman diyoruz ki Tanrı, Babil Kulesi gibi interneti yerle bir etmezse küreselleşme sona ermeyecektir.

MONOTONLUK VE SIKICILIK

Ama, Tanrı Babil Kulesi'nin yıkmadan önce şunların olacağını da tahmin edebiliyoruz. Küreselleşmenin yarattığı sıkıcılık, sıradanlık ve standartlığa başkaldırlar artacaktır. Burada dinsel eğilimlerin ve milliyetçi duyguların artma eğilimi vardır. Çünkü insanlar yeni duygular ve fanteziler arayacaktır.

İnsanlar farklılık ararken küreselleşme ortak dil, ortak kültür ve sınırların kalkması hedeflerini askıya alacak ve ulus devletlerin kendilerine dönmelerine izin veren bir esnekliğe kavuşacaktır.

İnsanlar internetteki zeytin ağacına değil evinin bahçesindeki zeytin ağacına, çiçeklere bakmaya başlayacaktır.

Milliyetçilik duyguları kendini koruma refleksi ile artacak ve ülke yönetim biçimleri de insanların farklılık arama arzularını otoriter yönetimle istismar etmeye kalkacak ve daha disiplinli yönetim anlayışının gerekli olduğuna insan-

lar inandırılacaktır.

EKONOMİK SİSTEM NASIL OLACAK?

Bu soruya cevap vermek için şu verileri ortaya koyalım:

1- Her ülke ihtiyacı olan mal ve hizmeti üretememektedir (üretmemektir, demiyoruz). Bu nedenle başka ülkelere alım yapması şarttır.

2- Her ülke ürettiği tüketim ihtiyacının fazlası mal ve hizmetleri başka ülkelere satmak zorundadır. Bir, döviz kazancı gereklidir. İki, üretimin devamı sadece iç tüketimle istikrarlı devam ettirilemez.

3- Her ülke kalkınmak için kendi yarattığı kaynaklar (paramal) dışında dış kaynaklara da sürekli ihtiyaç duyacaktır. Dış borç alacaktır. Yabancı sermayenin ülkesine gelmesine izin verecektir. Sermaye akımlarından yararlanmak isteyecektir.

4- Her ülke küresel teknolojiye yararlanmaya devam edecek ve teknolojiye payını almak isteyecektir. Bu da eğitim, fikir, teori iş birlikleri demektir.

5- Hiçbir ülke vatandaşı Babil Kulesi yıkılıncaya kadar internet dilini öğrenmekten vazgeçemeyecektir.

6- Her ülke vatandaşı internette gördüğü ülkeyi, kenti turizm amaçlı ziyaret etmekten kendini alı koyamayacaktır.

7- Kültürlerin sosyal, siyasal, ekonomik buluşma ve zenginlik yaratma çabaları sona ermeyecektir.

8- Dünyada gelişmiş ekonomiler-yükselen ekonomiler ve yoksul ülkeler ayrımı değişmeyecek. Sınıf atlama veya düşme durumları sadece yaşanacaktır.

9- Petrol rezervleri bitinceye veya yeni petrol yatakları bulununcaya yahut alternatif enerji kaynakları bulununcaya kadar "petrol-dolar-kan" üçlemesi sona ermeyecektir.

PEKİ, EKONOMİK SİSTEMDE NELER DEĞİŞİR?

Bu verileri bir baz olarak alırsak (belki sizler için bunlar bir varsayımdır) ekonomik anlamda değişeceklerin ve yeni politikaların şunlar olacağını düşünüyoruz:

1- Ulus devletler daha korumacı ve kamucu (karma ekonomi modeli) ekonomik politikalar izleyecekler. Dış ticaretlerini dinamik karşılaştırmalı üstünlüklerine göre tasarlayacaklardır.

2- Küresel sermaye akımları monetarist politikaların emrettiği biçimde artık çılgınca dolaşmaktan vazgeçecek, daha kontrollü ve yıkıcı etkilerinin törpüleneceği bir sistemde ülkeler arasında dolaşacak.

3- 1990'lardan itibaren yaşanan küresel finans krizlerin en önemli sebebi olan ipotekli kredilerin menkul kıymetleştirilmesi, türevler ve spekülasyon devam etmekle birlikte daha disiplinli olmaya ve büyük balonların oluşmamasına dikkat eden sistemler geliştirilecektir.

4- AB Bölgesi enflasyonun artması için parasal ve ekonomik yeni politikalar uygulayarak resesyondan çıkmaya ve Avrupa Para Birliği güçlü avro için dağılmayı değil daha sıkı birleşmeyi sağlamaya çalışacaktır.

5- İstihdam ve gelir artırıcı sosyal politikaların daha fazla uygulanmasının gerekli olduğu

anlaşılacak ve kapitalizmde yaratılan karın bir kısmından da vazgeçilerek emek sınıfına aktarılması Kapitalizmin sigortası kabul edilecektir. Sağlık politikalarında radikal dönüşümler olacaktır.

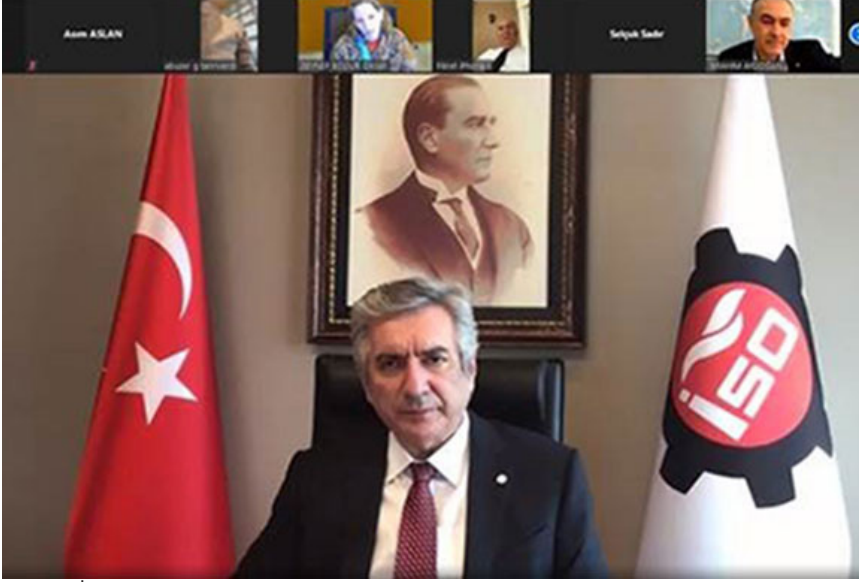
SONUÇ

Bize göre yaklaşık 100 trilyon dolarlık bir küresel ekonomik büyüklük ve sekiz milyar nüfus küreselleşmenin sona ermesine engeldir.

Serbest piyasa ekonomisi sosyal politikalarla devletin ekonomide biraz daha rol üstlendiği bir sosyal devlet-refah devleti anlayışı ekseninde kendisini ehlileştirilmeye çalışacaktır.

Eğer, küresel kapitalizm önceki krizler ve korona salgınından ders çıkartmaz da başta ABD olmak üzere diğer gelişmiş ekonomiler tarafından gözü kara adımlar atılmaya devam edilirse bizce bu sorunu sadece ve sadece 3. Dünya Savaşı çözer. Bu da Tanrı'nın Babil Kulesi'ni yıkması anlamı taşır ve insanlık uygarlığı yeniden kurmaya başlar! (aydınlık)

İSTANBUL SANAYİ ODASI BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN: “TÜM SANAYİ SEKTÖRLERİ, MÜCBİR SEBEP KAPSAMINA ALINMALI”

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Mayıs ayı Meclis toplantısı, 21 Mayıs 2020 tarihinde video konferans yöntemiyle yapıldı. İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay başkanlığında yapılan İSO Meclisi'nin ana gündem maddesi "Pandemiden Çıkış Stratejisi ve Yeni Normalde Sanayimiz" oldu. Meclis üyelerinin yüksek bir katılım gösterdiği toplantıda söz alan üyeler pandemi sonrası dönemle ilgili görüş ve fikirlerini anlattı.

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Hasan Büyükdede'nin de katıldığı Meclis toplantısında konuşan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, pandemi sürecinin devletlere; eşitsizliklere ve ekonomik güvensizliklere cevap vermede geçmişe göre daha büyük bir rol tasarladığına dikkat çekerek "Bu süreçte, devletin kazanmakta olduğu yeni rolünü düşünmeliyiz. Her yerde tedarik zincirlerini ülkeye geri getirme, yabancı arza bağlılığı azaltma ve yerli üretim ile finansı destekleme

konuşuluyor" dedi.

Bahçivan "Yeni normalde sanayinin birbirinin tamamlayan üç öncelik alanı; dijital dönüşüm, yüksek kalite ve nitelikli işgücü istihdamı olacak" şeklinde konuştu.

Mayıs ayı Meclis toplantısı İSO Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay tarafından açıldı. Okyay toplantıyı açarken özetle şunları söyledi:

"İki ana çerçevenin içini doldurmamız gerektiğini düşünüyorum. İlki; salgın nedeniyle oluşan büyük ekonomik külfetin nasıl bertaraf edileceği. İkincisi ise, pandemiden sonra oluşması öngörülen yeni dünya düzeninde güçlü bir sanayi üretimi ile nasıl konuşulacağımız. Eldeki verilerle salgının dünya ekonomisine maliyetinin 8.5 trilyon doları aştığı yönünde öngörüler var. Küresel ölçekte bu işten etkilenmeyen devlet, sektör ya da şirket yok.

Hazine ve Maliye Bakanımız, şu ana kadar verilen desteklerin milli gelirin yüzde 5'ine ulaşarak 240

milyar lirayı aştığını açıkladı. Bu yıl ekonomimizin yüzde 3-5 civarında küçülme yaşayacağı tahmini ortada. Bu bilgi ışığında cevap aradığımız soru şu: Salgın nedeniyle ortaya çıkan bu fatura nasıl ödenecek? Salgın sonrası dönemde bütçe açığının hangi yöntemlerle kapatılacağı konusu bugünden netleştirilmelidir. Oluşan yükün devlet tarafından taşınması, eldeki en makul çözüm olarak görünüyor.

Yükü özel sektörün üzerine yıkacak aksi bir karar, Türkiye'nin salgın sonrası pozisyonunu güçlendirmesi adına sanayinin üretim, istihdam ve finansman gücünü koruma ihtiyacına darbe vuracaktır. İkinci olarak da temel mesele, esasen küresel realiteler nedeniyle ama bir kısmı Çin'e olan tepkinin de etkisiyle yer değiştirecek olan yatırımların nereye akacağı meselesi. Raporlardan anlıyoruz ki Hindistan, hazırlığını hızla yapmış, pusuda bekliyor. Peki biz ne yapmalıyız ki, ön alabilelim? Bu sorunun tatmin edici bir

cevabını henüz kimseden duymadık.

Eminim ki ülke sanayicileri olarak hepimiz, salgın sonrası küresel ekonomide daha fazla ağırlığımızın olduğu, ihtiyaç duyduğumuz teknolojik gelişimi daha sancısız yapabildiğimiz, küresel değer zincirlerinin önemli bir parçası haline geldiğimiz bir Türkiye hayal ediyoruz. Bunun için gerçek anlamda kendine yeten bir nitelikli üretim ekonomisine ihtiyacımız var ama buna nasıl ulaşabileceğimiz konusunda net cevaplarımız yok.”

“GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER ARTIK YENİ BÜYÜME MODELLERİNE GÜVENMEK ZORUNDA OLACAK”

İSO Meclis Başkanı Okyay, sonrasında sözü İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan’a Meclis konuşmasını yapmak üzere bıraktı.

2021 yılında küresel ekonominin yüzde 4-5 civarı bir büyümeye yaralarını kısmen sarmasının beklendiğini belirten Bahçivan, ancak Birleşmiş Milletler’in yayınladığı son rapora göre, bu yıl ve gelecek yıl salgının küresel ekonomiye birikimli maliyetinin 8.5 trilyon dolara yakın olacağını söyledi. Bahçivan, bu durumun son dört yılın kazanımlarının silinmesi anlamına geldiğine işaret etti.

Öte yandan, bir “ikinci dalga”

riskine karşı herkesin teyakkuz halinde olduğunu vurgulayan Bahçivan, maalesef salgının geri çekilme sürecinin eş zamanlı ilerlemediğini ve salgının merkezinin gelişmekte olan ülkelere doğru kaydığını dile getirdi. Bu ülkelerin, salgının yol açtığı krizle mücadele edebilmek için bu yıl ve seneye 2.5 trilyon dolarlık finansman desteğine ihtiyaç duyduğunun beklendiğini kaydeden Bahçivan, zira salgın sürecinde gelişmekte olan ekonomilerde yaşanan sermaye çıkışının 2009 krizinin çok ötesine geçmiş olduğunu ifade etti.

Bahçivan, bunun yanı sıra; pek çok ülkenin ödemeler dengesi krizi yaşamamak ve artan harcamaları finanse edebilmek için kaynak arayışında olduğunu anlattı.

Önümüzdeki dönemde küresel finansal istikrara ilişkin de önemli belirsizlikler olduğunu hatırlatan Bahçivan, hükümetlerin salgının etkilerini hafifletmek için devasa mali destek paketleri açıkladığını ve tahvil ihraçlarının muazzam boyutlara ulaştığını kaydetti.

Merkez bankalarının da hükümetlerin, şirketlerin ve hane halklarının nakit akışını sürdürülebilmek için sınırsız parasal genişleme adımları attığına değinen Bahçivan,

kuşkusuz, alınan tedbirlerin daha şiddetli çöküşlere karşı erken aksiyon alınabilmesini sağlayarak, faturanın çok daha ağırlaşmasını önlediğine dikkat çekti.

Ancak, bu gelişmeler küresel borç stokunun dünya hasılasına oranla yüzde 320’yi aştığı bir ortamda gerçekleştiğinin altını çizen Bahçivan, uzun vadede enflasyonun nereye gideceği, borç ödeme güçlükleri yaşanıp yaşanmayacağı gibi pek çok da bilinmeyen olduğunu ifade etti.

Bahçivan, bu bilinmezin yanı sıra; kamunun salgınla mücadele dışındaki harcamalarını kısmak ve yatırımlarını azaltmak zorunda kalacak olmasının da geleceğe dair bir diğer soru işareti olduğunu dile getirdi.

ABD ile Çin arasında bu yılbaşında sağlanan kısmi anlaşmanın ve ardından COVID-19 nedeniyle arka plana çekilen ticaret ve teknoloji savaşında yeniden ısınma sinyalleri olduğuna dikkat çeken Bahçivan, bunun da hem salgın sonrası yeni normalin hem de genel olarak küreselleşmenin geleceğini tayin edecek unsurlardan biri olmaya devam edecek gibi gözüktüğünü belirtti.

Bu süreçte, devletin kazanmakta

olduğu yeni rolünü de düşünmeleri gerektiğini söyleyen Bahçivan, “Neo-liberal piyasa tutuculuğu, piyasanın her şeyi güzelleştireceği konusundaki mutabakat bir süredir geri çekilmekte. Devlete; eşitsizliklere ve ekonomik güvensizliklere cevap vermede daha büyük bir rol tasarlamak, yaşanan bu dönemde iktisatçılar ve politika yapıcılar için giderek bir öncelik haline geliyor. Diğer yandan, piyasa tutuculuğundan uzaklaşma; yeşil ekonomiye odaklı, iyi çalışma yerlerine sahip, orta sınıfı yeniden inşa eden kapsayıcı bir yaklaşım da alabilir. Tarihin gösterdiği gibi devletin geri dönüşü, ulus devletlerin önceliğiyle birlikte gelir. İşte bu sebeple; her yerde tedarik zincirlerini ülkeye geri getirme, yabancı arza bağıllığı azaltma ve yerli üretim ile finansı destekleme konuşuluyor. Bunların yanı sıra, gelişmekte olan ülkeler artık yeni büyüme modellerine güvenmek zorunda olacak” dedi.

“COVID-19, KARŞILAŞTIĞIMIZ ZORLUKLARI VE VERMEMİZ GEREKEN KARARLARI BELİRGİNLEŞTİRİYOR”

İSO Başkanı Erdal Bahçivan şöyle devam etti:

“Dünya ekonomisinin ölçek olarak zaten kırılgan ve sürdürülebilir olmayan bir yoldaydı, Covid-19, karşılaştığımız zorlukları ve vermemiz gereken kararları belirginleştiriyor. Bu alanların her birinde politika yapıcıların seçenekleri var. Daha iyi ve daha kötü sonuçlar mümkün. Özetle; dünya ekonomisinin kaderi virüsün ne yaptığıyla değil, nasıl cevap vermeyi seçtiğimizle alakalı şeklindeki yorumlar dikkat çekiyor. İçinde bulunduğumuz süreçte bilimin en temel rehber olması gerektiğini gördük. Problemlerimizin ne kadar karmaşık ve çözümün ne kadar zor olduğunu bilsek dahi bunları bilimin ışığında aşacağımıza yürekten inanıyorum. Pandemi; biyolojik boyutuyla yönetilebilir hale gelse dahi, ekonomideki etkileri çok daha uzun sürecek. Bu yüzden çıkış stratejilerini, kısa, orta ve uzun vadelere göre

düşünmeliyiz.”

Çıkış stratejisine dikkat çeken Bahçivan, Türkiye'nin sanayisinin bütün zorluklara rağmen ürettiğini ve ülkeyi ayakta tuttuğunu anlattı. Üretimin; ihracatın, günlük yaşamın ve istihdamın sigortası olduğunu en net şekilde gördüklerini vurgulayan Bahçivan “Herkes hep birlikte tanık oluyor, sanayi dünya genelinde bir ülke için, bir toplum için değerini bir kere daha ortaya koydu” dedi.

Orta vadede, tedarik zincirlerindeki değişimden alınacak potansiyel ihracat payına odaklanılması gerektiğini kaydeden Bahçivan, bir yandan rakiplerin politikalarını gözetirken diğer yandan kendi sanayilerinin hazırlıklı hale gelmesini sağlamaları gerektiğine dikkat çekti.

Bahçivan, özellikle Avrupa pazarında tedarik zincirlerinin yenilenme sürecini gözeterek, ikili iş birliklerini, yabancı sermaye yatırımlarını, teknoloji ve AR-GE ortaklıklarını daha çok kullanmaları gerektiğini söyledi.

Uzun vadede ise, yeni normalin çerçevesinin çizilmesi ve sanayi sektörüne etkilerinin netleştirilmesi gerektiğini anlatan Bahçivan, değişecek olan küresel talep eğrisini, yeni tüketim eğilimlerini, Türkiye ve dünyanın ihtiyaç duyacağı mal ve hizmet önceliklerini belirleyerek, buna uygun finans, teknoloji, diplomasi destekleri oluşturmaları gerektiğini vurguladı.

“YENİ NORMALDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM, YÜKSEK KALİTE VE NİTELİKLİ İŞGÜCÜ İSTİHDAMI ÜÇ ÖNCELİK ALANI...”

Yaşamakta oldukları krizin, derinliği ve içerdiği yapısal kırılmalarla sanayinin yeni beceriler kazanmasını da zorunlu kıldığına işaret eden Bahçivan, değişimin ne yönde olacağını öngörmeye çalışarak buna uygun üretim, paylaşım, eğitim, istihdam politikaları inşa etmelerinin önemini belirtti.

Erdal Bahçivan, yeni normalde dijital dönüşüm, yüksek kalite ve nitelikli işgücü istihdamının sanayide birbirlerini tamamlayan üç öncelik alanı olacağını işaret etti.

Covid 19 salgını nedeniyle bu yıl gerçekleştirilemeyen ve her yıl yapılan geleneksel iftar geleneğini devam ettirmek adına bu yıl Darülaceze’de İSO tarafından iftar daveti verildi. Darülaceze Başkanı Hamza Cebeci de Meclis toplantısına bağlanarak Darülaceze ile ilgili bilgiler verdi. Cebeci, “Her yıl Darülaceze bahçesinde yaklaşık 15 iftar verirdik. Bu yıl pek çok planlanan iftarı iptal etmek durumunda kaldık. Ancak İSO iptal etmek yerine iftarı vermeyi tercih etti. Dünyaya örnek bir süreç yürütüyoruz ülke olarak. Bu tip müesseseler olarak da dünyaya örnek oluyoruz. İSO’ya gösterdiği hassasiyet için teşekkür ederim.”

Ardından söz alan Meclis Üyeleri, Meclis gündemi ile ilgili görüşlerini paylaştı. İSO Meclis Üyeleri pan-demiden çıkış sürecinde kendi sektörleri ile ilgili de bilgi verdi.

OSBDER BAŞKANI HİLMİ UĞURTAŞ: “ÖNCE COVID-19 ARDINDAN ELEKTRİK FATURALARI...”

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Başkanı Hilmi Uğurtaş, Koronavirüs poyrazında ayakta kalmaya çalışan tesislerin yaşadığı fatura şokunu kamuoyuyla paylaştı. Uğurtaş, “Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz” dedi.

Organize Sanayi Bölgeleri Derneği (OSBDER) Başkanı Hilmi Uğurtaş, sanayicilerin Koronavirüs sürecinde bir yandan istihdamı koruyarak işletmelerini ayakta tutmak, diğer yandan da normalleşme adımlarına hazırlanmak için olağanüstü bir güç ve çaba harcadıkları harcadıklarını söyleyerek, gelen elektrik faturalarının camiada yarattığı şaşkınlığın boyutunun oldukça büyük olduğunu dile getirdi.

Uğurtaş, “Pandemi nedeniyle azalan üretim ile birlikte elektrik kullanımının da düşmesine rağmen fabrikalarımıza gelen elektrik fatura bedelleri ile yeni bir şok yaşıyoruz” diye konuştu.

Uğurtaş aynı zamanda, OSB’lerde arapsaçı haline gelen Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) sorununa da parmak basarak, “Maliyetler düşürülmeli” çağrısında bulundu.

OSB ÜZERİNDEN ÖRNEK VERDİ

“Elbette bu ülkenin insanları olarak belirli bir zaman planlaması içinde yenilenebilir enerji kaynaklarına dönüşün zaruri olduğunu biliyoruz” diyen Hilmi Uğurtaş, şöyle devam etti:

“Bununla birlikte faturaların içeriğine bakıldığında, öngörülerin çok üstünde çıkan Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) maliyetlerinin olduğunu görmekteyiz. MWh başına maliyetlere bakarak İzmir Atatürk OSB’mizin değerleri üzerinden örnek verecek olursak; 2020 yılının Mart ayında, 77,21 TL’lik YEKDEM payı olan elektrik fatura fiyatımız 361,40 TL iken, Nisan ayında 139,53 TL’ye çıkan YEKDEM ile birlikte elektrik fiyatımız 420,38 TL’ye ulaştı... Mayıs ayının ilk yarısının fiyat verilerine bakıldığında ise YEKDEM’in 233,31 TL olması ile birlikte fatura fiyatının 533 TL’lere ulaşabileceğini ve hatta saatlik fiyatlar yüksek giderse bu maliyetin de üzerine çıkılabileceğini görmekteyiz. Bu veriler bize, YEKDEM kaynaklı elektrik fiyatlarında son 2 ayda yaşanan artışın yüzde 43’lere ulaştığını gösteriyor.”

“SABİTLENMELİ VEYA AZALTILMALI”

Sanayicinin bir yandan bu artışlarla şekillenen fatura bedellerini ödemek için kaynak arayışına girerken, diğer yandan bir sonraki ay karşılaşacağı elektrik faturası tutarını da öngöremediğini söyleyen OSBDER Başkanı Uğurtaş, “Tam bir maliyet hesabı yapmadan, bir anlamda gözü kapalı çalışıyor sanayiciler. Böylesine kritik bir dönemde, normalleşme ile birlikte atağa kalkması beklenen Türk sanayisinin temel girdileri olan elektrik ve doğalgazda sanayicilerin bu özveri ve çabalarına destek verecek radikal

adımların atılmasını bekliyoruz. YEKDEM maliyetlerinin azaltılması, sabit tutulması, ötelenmesi, mümkünse kısa bir dönem için alınmaması gibi tedbirler, masaya yatırılarak tartışılmalıdır. Bunun yanında TEİAŞ ile yapılan Sistem Kullanım Sözleşmeleri’nde yer alan ‘iletim bedellerinin’ de bu döneme özel, güncellenmesini bekliyoruz. Düşüncemiz; bu bedelin fiili elektrik çekişimize göre düzenlenmesinin doğru olacağı şeklindedir” ifadelerini kullandı.

YENİ DÜNYA REKABETİ

Son dönemde küresel petrol piyasalarında yaşanan tarihi fiyat düşüşünü de değerlendiren OSBDER Başkanı Hilmi Uğurtaş, “2019 yılında Brent petrolün ortalama fiyatı 65 dolar civarında gezinirken, bugün söz konusu maliyet 30-35 dolar mertebesine inmiştir. Petrol fiyatlarında böylesine bir düşüş yaşanırken, kullandığımız doğalgaz fiyatlarında da bir indirim gidilmesini bekliyoruz. Bu salgın krizinden hep birlikte, daha güçlü bir şekilde çıkarak, istihdamımızı koruyup, yeni dünyadaki rekabetçi yerimizi almak istiyorsak, üretimin temel girdilerinde gerçekleştirilecek rekabet gücümüzü artırıcı uygulamalar için doğru çözümler üretmeliyiz” diye konuştu.

TİM BAŞKANI İSMAİL GÜLLE: “İHRACATTA BEKLENTİMİZ NORMALİN DE ÖTESİ”

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), mayıs ayı ihracat rakamlarını açıkladı. Türkiye'nin ihracatı 2020 yılı mayıs ayında 9 milyar 964 milyon dolar oldu.

TİM, mayıs ayına ilişkin ihracat rakamlarını kamuoyuna açıkladı. Buna göre, Türkiye'nin ihracatı 2020 yılı mayıs ayında 9 milyar 964 milyon dolar olarak gerçekleşti.

TİM Başkanı İsmail Güllü, yaptığı açıklamada şunları belirtti:

“Normalleşme dönemi ve sonrasında, ihracatta beklentimiz ‘Normalin de ötesi’. Olağanüstü koşulların, fevkalade fırsatları barındırdığına inanıyoruz. Gerek salgın sürecinin yönetilmesi, gerekse salgın sonrasında ortaya çıkacak fırsatların öngörülmesi ve değerlendirilmesi anlamında birçok farklı çalışmaya imza attık. Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak, dış ticarete normalin ötesi için hız kesmeden çalışmaya devam edeceğiz. İnanıyoruz ki, salgının sona ermesinin ardından ihracatçılarımız yaşanan bu kaybı fazlasıyla telafi edecek, Türkiye'nin küresel ticaretin ‘güvenilir limanı’ olduğunun tescillenmesiyle yeni rekorlara imza atmaya kaldığı yerden sürdürecektir.”

“Yeni Rekorlara İmza Atmayı Kaldığımız Yerden Sürdüreceğiz”

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), mayıs ayı geçici dış ticaret verilerini açıkladı. Mayıs ayında ihracat, Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre yüzde 40,9 düşüşle 9 milyar 964 milyon dolar oldu. Son 12 aylık ihracat ise yüzde 8,4 düşüşle 165 milyar 732 milyon dolara ulaştı.

Salgının etkisiyle birçok ülkenin ihracatının son yılların en dramatik düşüşüyle karşı karşıya kaldığını söyleyen TİM Başkanı İsmail Güllü, şöyle devam etti:

“Almanya'nın ihracatı mart ayında aylık bazda son 30 yılın en sert düşüşünü yaşarken, Japonya'nın ihracatı da nisan ayında son 11 yılın en sert düşüşünü kaydetti. Elbette yaşanan bu küresel şokun etkisiyle, ülkemiz ihracatı da mart ayının ortalarından itibaren geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre aylık bazda düşüşlerle karşı karşıya kaldı. Ülkemiz daha önce kriz dönemlerinde ihracatta kaçınılmaz olarak benzer düşüşler yaşamış olsa da, kayıplarını her zaman hızla telafi ederek ihracatta yeni rekorlara ulaşmayı başardı. Öyle ki, 2001 krizi sonrası ülkemiz ihracatında 3 yıl içerisinde yüzde 100 artış gerçekleşti. Yine 2008-2009 küresel finans krizi sonrası ihracatımızda yine 3 yıl içerisinde yüzde 50 artış gerçekleşti. Salgının ihraç pazarlarında yoğun olarak hissedildiği bir periyodun geride bırakıyoruz. Normalleşme dönemi ve sonrasında, ihracatta beklentimiz ‘Normalin de ötesi’. İnanıyoruz ki, salgının sona ermesinin ardından ihracatçılarımız yaşanan bu kaybı fazlasıyla telafi edecek, Türkiye'nin küresel ticaretin ‘güvenilir limanı’ olduğunun tescillenmesiyle yeni rekorlara imza atmaya kaldığı yerden sürdürecektir.”

Türk İhracatçısı Başarılı Bir Sınav Verdi

Salgın sürecinde yerli ve milli üretime verilen önemin daha iyi anlaşılması için yaşanan küresel tedarik zincirinden çıkarılacak çok ders olduğunu söyleyen Güllü, şunları kaydetti: “Ülkemiz, imalat sanayimizin üretimdeki çeşitliliği ve esnekliği ile salgın sürecinde herhangi bir üründe tedarik sorunu yaşamadı, ancak ne yazık ki bu tarz örnekleri pek çok ülke, en çok ihtiyaç duydukları anda yaşadı. Şoklara dayanıklı bir yapıya sahip olan ticaret kültürümüz ülkemizin her alanda küresel virüs salgınından en az etkilenen ülkelerden biri olmasında büyük rol oynadı. Salgın sürecinde Türk ihracatçısı tedarikte sağladığı güven ve değişen koşullarda hızla aldığı aksiyonlarla başarılı bir sınav verdi. Türk ihracatçılarının tek çatı kuruluşu olan TİM olarak bizler de sadece süreci yakından takip etmekle kalmadık. Tüm imkânlarımızı seferber ederek, ihracatta yaşanan her türlü sorunla doğrudan ilgilendik. Yeni dönemin getirdiği sorunların hızlıca çözüme kavuşturulabilmesi adına tüm birimlerimizle gerek sahada, gerekse sanalda ışıklarımızı bir gün dahi söndürmeden çalıştık. Olağanüstü koşulların, fevkalade fırsatları barındırdığına inanıyoruz. Gerek salgın sürecinin yönetilmesi, gerekse salgın sonrasında ortaya çıkacak fırsatların öngörülmesi ve değerlendirilmesi anlamında birçok farklı çalışmaya imza attık. Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak, dış ticarete normalin ötesi için hız kesmeden çalışmaya devam edeceğiz.”

Sanal Ticaret Heyetleri Hindistan ve Güney Kore ile Devam Edecek

Bu süreçte Türkiye'nin ve ihracatın geleceği için TİM tarafından yürütülen eylem planlarına ilişkin bilgi veren Güllü, ülkemizde tıbbi koruyucu malzeme sorun yaşanmaması hedefiyle başlatılan ‘ÜreTİM Seferberliğini’nde

günlük 50 milyon maske üretimine ulaşıldığını, büyükelçilerin katılımıyla düzenlenen TİM Export Talks panellerinde Covid-19 süreci ve sonrasında ticaretin yönünün çizildiğini ve DHL Express işbirliğiyle hedef pazarlardaki büyük alıcılara, ticari dernek temsilcilerine, basın mensuplarına ve kanaat önderlerine #GoodnessFromTürkiye etiketiyle özel tasarım hijyen kitleri gönderildiğini belirtti. Ekonomik İstikrar Kalkınma Paketi'nde ihracatçıların 49 sorun ve talebine çözüm getirildiğini hatırlatan Gülle, ihracatçıların yeni taleplerini de TİM Sektörler Konseyi toplantısında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'a aktardıklarını söyledi. Gülle, yürütülen "Yeni Nesil Ticaret Diplomasisi" faaliyetleriyle ilgili ise şu bilgileri verdi: "Salgının ülkemiz ihracatına olumsuz etkilerini ve ihracatçı firmaların uğradığı pazar kayıplarını en aza indirmek amacıyla Ticaret Bakanlığımızın koordinasyonu ile içinde bulunduğumuz bu küresel değişim ve dönüşüm sürecinde, çağımızın getirdiği tüm imkanları seferber ederek, "Yeni Nesil Ticaret Diplomasisi" faaliyetlerimiz kapsamında "Sanal Ticaret Heyetlerimizi" gerçekleştiriyoruz. Sanal heyetlerimizden ilkinin Özbekistan, ikincisini ise Kenya'ya gerçekleştirdik. Sanal Ticaret Heyetlerimize, 15-19 Haziran'da Hindistan, 22-23 Haziran'da ise Güney Kore ile devam edeceğiz."

Mayıs'ta 1.117 Firma İhracat Ailesine Katıldı

Mayıs ayı ihracatına ilişkin detaylara değinen TİM Başkanı Gülle, şu bilgileri verdi: "Türkiye ekonomisinin bugünü ve geleceği açısından vazgeçilmez bir sacayağı olduğu perçinlenmiş olan ihracatımıza yönelik farkındalık ve TİM olarak ülkemizin her noktasında yürüttüğümüz KOBİ ihracat Seferberliği eğitimlerimizin en net sonucu olarak; mayıs ayında ihracat ailemize 1.117 firmamızın katıldığını bildirmekten memnuniyet duyuyorum. İhracata yeni başlayan bu firmalarımız mayıs ayında 83 milyon 284 bin

dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Firma özelinde bakıldığında, mayıs ayı içerisinde toplam 32.651 firmamız ihracat gerçekleştirdi."

31 Ülkeye İhracat 129,8 Milyon Dolar Arttı

Türkiye küresel ticaretteki olumsuz tabloya rağmen mayıs ayında 31 ülkeye ihracatını 129,8 milyon dolar artırmayı başardı. Bu 31 ülkenin 25'inde artış yüzde 10'un, 17'sinde ise yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşti. Bu ülkeler arasında, geçtiğimiz yılın mayıs ayına göre 44,4 milyon dolar ihracat artışıyla İsviçre, 39,1 milyon dolar ihracat artışıyla Azerbaycan ve 15,9 milyon dolar ihracat artışıyla Venezuela dikkat çekti.

Otomotiv Lider Oldu

Mayıs ayının lideri, 1 milyar 203 milyon dolarlık ihracat ile Otomotiv sektörü olurken, 1 milyar 177 milyon dolar ihracat ile Kimyevi Maddeler sektörü ikinci, 840 milyon 203 bin dolara ulaşan Hazirgiyim sektörü üçüncü oldu. Geçtiğimiz yılın aynı ayına göre Otomotiv sektöründe yüzde 56,3, Kimyevi Maddeler sektöründe yüzde 39,1, Hazirgiyimde yüzde 48,2 oranında düşüş gerçekleşti. Mayıs ayının en güçlü performansına imza atanlar ise yüzde 13,4 artışla 159,6 milyon dolar ihracata ulaşan Yaş Meyve Sebze, yüzde 7,8 artışla 58,2 milyon dolara ulaşan Gemi ve Yat sektörleri oldu.

AB'nin İhracattaki Payı Yüzde 45,4'e Geriledi

Mayıs ayında ihracatçılar, ülkemizin bayrağını 205 ülke ve bölgede dalgalandırmayı başardı. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 3 ülke ise 919 milyon dolar ile Almanya, 881,6 milyon dolar ile ABD ve 602,9 milyon dolar ile Irak oldu. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı yüzde 49,2 olurken, ilk 20 ülkede bu pay yüzde 67,4'e yükseldi. Aralarında ABD, Almanya, İspanya ve Irak'ın da yer aldığı tam 16 ülkeye her sektör ihracat gerçekleştirmeyi başardı. En

büyük pazar olan Avrupa Birliği'nin ihracattaki payı 4,53 milyar dolarlık bir hacim ile yüzde 45,4 seviyesine düştü.

En Dikkat Çekici Artış Yalova'da Görüldü

İllerin ihracatına bakıldığında; mayıs ayında 13 il ihracatını artırdı. En çok ihracat gerçekleştiren ilk 3 il sırasıyla; 3 milyar 822 milyon dolarla İstanbul, 626 milyon dolarla Kocaeli ve 589 milyon dolarla İzmir oldu. En dikkat çekici artışlar ise; yüzde 981 artışla 42 milyon dolar ihracata imza atan Yalova, yüzde 460 artışla 38 milyon dolara ulaşan Kastamonu ve yüzde 324 artışla 7 milyon dolar ihracat yapan Gümüşhane'de yaşandı. Yalova'da Gemi ve Yat sektörü ihracatını 3491 kat artırırken, Kastamonu'da Demir-Demir Dışı Metaller sektörü ihracatını 320 katına çıkarttı. Zonguldak'ta Çelik sektörünün ihracatını yüzde 544, Balıkesir'de ise Elektrik- Elektronik sektörünün ihracatını yüzde 449 artırdığı görüldü.

160 Ülkeye 2,9 Milyar TL ile İhracat Yapıldı

Ay boyunca 160 ülkeye ihracatta 2 milyar 926 milyon TL tutarında ihracat gerçekleştirildi. 4.929 firma ihracat işlemlerinde Türk Lirasını tercih etti.

Paritenin Olumsuz Etkisi 129,4 Milyon Dolar Oldu

Miktar bazında ihracat ise mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 23,5 düşüşle 10,7 milyon ton olarak gerçekleşti. Son olarak, mayıs ayında Euro dolar paritesinin negatif etkisi 129 milyon 451 bin dolar oldu.

DIŞ TİCARET AÇIĞI YÜZDE 67 ARTTI

Genel ticaret sistemine göre, nisan ayında ihracat yüzde 41,4; ithalat ise yüzde 25 azaldı. Dış ticaret açığı yüzde 67 artarak 2 milyar 732 milyon dolardan, 4 milyar 564 milyon dolara yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle oluşturulan genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2020 yılı nisan ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 41,4 azalarak 8 milyar 990 milyon dolar, ithalat yüzde 25 azalarak 13 milyar 553 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Dış ticaret açığı Nisan ayında yüzde 67 arttı

Nisan ayında dış ticaret açığı yüzde 67 artarak 2 milyar 732 milyon dolardan, 4 milyar 564 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Nisan ayında yüzde 84,9 iken, 2020 Nisan ayında yüzde 66,3'e geriledi.

Ocak-Nisan döneminde ihracat yüzde 13,7 geriledi

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2020 yılı Ocak-Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13,7 azalarak 51 milyar 662 milyon dolar, ithalat yüzde 1 artışla 69 milyar 205 milyon dolar olarak gerçekleşti. Ocak-Nisan döneminde dış ticaret açığı yüzde 102,3 artarak 8 milyar 671 milyon dolardan, 17 milyar 543 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Ocak-Nisan döneminde yüzde 87,4 iken, 2020

yılın aynı döneminde yüzde 74,7'ye geriledi.

İmalat sanayinin toplam ihracattaki payı yüzde 92,7 oldu

Ekonomik faaliyetlere göre ihracatta, 2020 Nisan ayında imalat sanayinin payı yüzde

92,7, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı yüzde 4,2, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı yüzde 2,7 oldu. 2020 Ocak-Nisan döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı yüzde 94,3, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı yüzde 3,6, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı yüzde 1,7 oldu.

Ara mallarının toplam ithalattaki payı yüzde 73,8 oldu

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2020 Nisan ayında ara mallarının payı yüzde 73,8, sermaye mallarının payı yüzde 15,6 ve tüketim mallarının payı yüzde 10,3 oldu. Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2020 Ocak-Nisan döneminde ise ara mallarının payı yüzde 76,0, sermaye mallarının payı yüzde 13,2 ve tüketim mallarının payı yüzde 10,4 oldu.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Nisan ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 862 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 605 milyon dolar ile ABD, 564 milyon dolar ile Irak, 400 milyon dolar ile İtalya ve 361 milyon dolar ile Birleşik Krallık takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 31,1'ini oluşturdu.

Ocak-Nisan döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 4 milyar 896 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 2 milyar 948 milyon dolar ile ABD, 2 milyar 886 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 2

milyar 773 milyon dolar ile Irak ve 2 milyar 581 milyon dolar ile İtalya takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın yüzde 31,1'ini oluşturdu.

İthalatta ilk sırayı Çin aldı

İthalatta ise Çin ilk sırayı aldı. Nisan ayında Çin'den yapılan ithalat 1 milyar 559 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 435 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 202 milyon dolar ile Rusya, 746 milyon dolar ile ABD ve 588 milyon dolar ile Güney Kore izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 40,8'ini oluşturdu.

Ocak-Nisan döneminde ithalatta ilk sırayı Çin aldı. Bu dönemde, Çin'den yapılan ithalat 6 milyar 577 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 6 milyar 376 milyon dolar ile Rusya, 6 milyar 356 milyon dolar ile Almanya, 4 milyar 519 milyon dolar ile ABD ve 2 milyar 697 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 38,3'ünü oluşturdu.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat yüzde 31,9 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2020 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre ihracat yüzde 31,9, ithalat yüzde 27,9 azaldı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2020 yılı Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat yüzde 41,4, ithalat yüzde 25,1 azaldı.

Yüksek teknolojlili ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı yüzde 4,6 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.4 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Nisan ayında ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı yüzde 92,7'dir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 4,6'dır. Ocak-Nisan döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı yüzde 3,5'tir.

KORONAVİRÜS YALNIZCA BİR SAĞLIK SORUNU MU? YOKSA BÜTÜNLÜKLÜ BİR TOPLUMSAL SORUNLARIN SONUCU MU?

Prof. Dr. İbrahim Ortaş

Covid-19 veya Koronavirüs Gribinin Gösterdikleri:

Dünyada ve ülkemizde yaşanan son koronavirüs yalnızca sağlık yönünden değil aynı zamanda toplumsal ve ülkelerin devlet politikalarının yukarıdan aşağıya örgütlenme boyutu ile doğrudan ilişkilidir.

Çin'den başlayıp hızla dünyaya yayılması ve ülkelerin virüse karşı sahip oldukları sağlık sistemi alt yapısı ve alınan önlemlere bağlı olarak farklı şekilde etkilendiler. Başta İngiltere ve Brezilya devlet başkanlarının virüsün salgın etkisini başlangıçta dikkate alamamaları ve sonradan çok sayıda insanın ölümüne neden olmaları halen tartışılmakta ve tartışılması da gerekiyor.

Belki de sorunların bu boyutunun çözülmesi diğer önlemlerin kolay alınmasını sağlayacaktır. Dünya Sağlık Örgütü ve devletlerin sınırlı ölçüde açıkladığı veriler üzerinden birtakım önlemler alınıyor ve çözüm önerileri geliştiriliyor.

Koronavirüs konusunda son 5 ayda dünyada yazılanların önemli bir kısmı tıp alanında veriye dayalı olarak virüsü tanıma ve hastalığı alt etmeye yönelik. Konunun sosyal ve geleceğe yönelik tanımlanması ve konuşulması çoğunlukla geçici yaklaşımlar gibidir. Bugün aşı ve ilaç bulunsun ve sorun

bitsin tarzı çözüm öneriler de birçok konuda olduğu gibi hemen unutulup gidecektir.

Koronavirüs gibi doğal olan ve kontrol edilebilir ve de sürdürülebilirliği olan bir konuda başta devletler olmak üzere bütün ilgili tarafların öngörülü ve halk sağlığı konusunda hazırlıklı olunması gerekir. Bu da ülke(nin)lerin ilgili kuruluşlarının geleceğe yönelik olarak bu tür sorunlar ile nasıl baş edilir veya çözüm öneri yapılanmalıdır?

Dünyanın son beş aylık önemli tecrübelerinden biride devletlerin kendi içinde örgütlenme sorusu can alıcı nitelikteki politikaları ile belirlenmesi gerektirdiğidir. Konu bir tek ülkenin değil bütün ülkelerin koordineli olarak birbiriyle iş birliği ve uyum içinde virüse mücadele etmesi gereken sorunudur. Bir Arap atasözü "Mani zail olunca memnu adet eder" yani "engel ortadan kalkınca olması gereken olur" şeklindeki ifadesi korkarım bir kez daha yaşanır. Türkçesiyle söylersek ekoloji gözü ile "Kaza geliyor" dedi. Sosyal planlama ve politikalarından uzaklaşılınca başımıza neler geleceğini gördük.

Koronavirüs ve Organize Olabilmenin Önemi

Temel sorun bu ülkemizde ve dünyada yalnız korona virüs değil diğer iklim değişimleri, deprem ve birçok olası risk sorunlarında da yarınlara hazır mıyız?

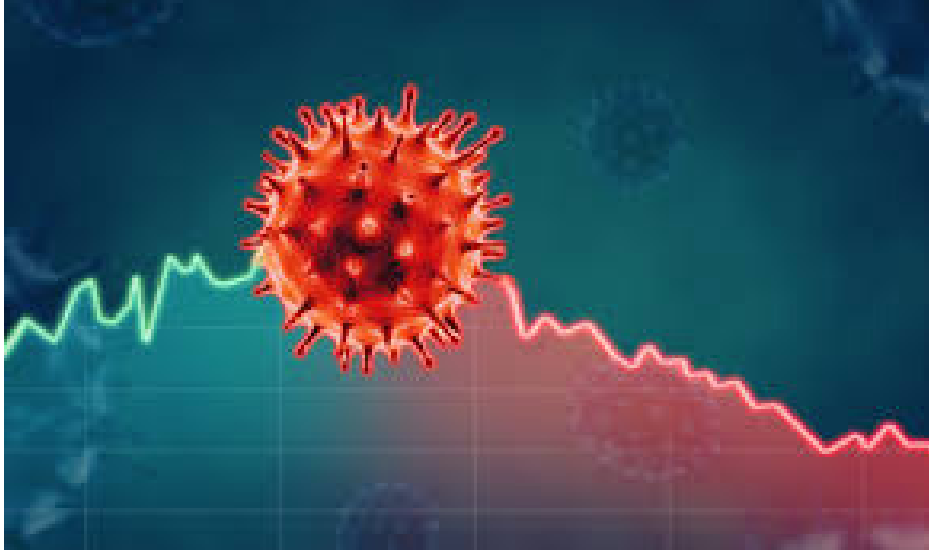
Var olan kamu kurumları başta sağlık, tarım, orman, veterinerlik, çevre, meteoroloji, bayındırlık ve diğer kurumların hazırlıkları ne durumdadır?

Ülkenin uzun ve kısa vadeli öngörüsünü çizecek son sağlık bilim kurulu gibi bilim kurulları ve ilgili birimleri var mı?

Stratejik düşünen, araştırma ve planlama kurumları var mı? Bu konudaki örgütlenme modelleri nedir?

Bugün bütün dünyada örgütlenme modelini kuramayan ülkeler gelişmemiş ülkeler imajını vermektedirler.

Gelişmiş toplumlar bu konudaki modellemesi soruna bütünsellik içinde bakabilmesi nedeniyle riskleri daha kolay yönetmektedirler.

Kriz Doğru Politika İle İyi Yönetilmektedir

Koronavirüs aslında doğal bir afet değil, küresel düzeyde beslenme, bağışıklık sistemi sağlık gibi bütünlüklü bir tür sosyal bir felaketi göstermektedir. Sosyal planlama ve kalkınma programlarının unutulması, her alanda büyük sorun yumaklarını oluşturmaktadır. Virüsün insana bulaşma şeklinin canlıların yaşam alanlarının daralması, gıda güvencesinin azalması ve bağışıklık sisteminin zayıflaması sonucunda virüs insan organizmasında kendine yaşam alanı aramak zorunda kalmaktadır.

Virüsten yaşamını yitirenler, genelde gelişmiş ülkelerin yaşlıları, azınlıklar, göçmenler, siyahiler, yoksullar ve nüfusun yüksek olduğu alanların tamamını kapsamaktadır. Bu durum sosyal sorunların temelini oluşturmaktadır.

Günümüzde bütün dünyaya dayatılan üç temel kavrama çok dikkat etmek gerekiyor:

1-Deregülasyon (sosyal düzenlemeden ve planlamadan vaz geçilmesi, kamu hizmetlerine varıncaya kadar her şeyin özelleştirilmesi vb.)

2-Rekabet (ücretlerin ve işlerin seyrekleştirilmesi, esnek ücretlendirme, bir başka deyişle personelin azaltılması ve ücretlerin kısılması)

3-Küreselleşme (Bir başka adla neoliberalizm- yeni yayılmacılık).

Koronavirüs salgınında bu üçünün etkisini başta batının gelişmiş ülkeleri yaşadılar. Tabii koronavirüs salgınında batının çoğu ülkeleri özel sağlık sigortası olmayanlar ve yaşlı nüfusunun yeterli sağlık hizmeti almamasından dolayı çok iyi bir sınav veremediği bilinen bir gerçektir.

Yaşananlardan Ders Çıkararak Gerçekir

Bu günlerde "Kamu Personeli Rejimi" düzenlemeleri bunun son göstergelerinden biri. Ülkemizde Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan kamu iktisadî kurumlarından olan Zirai Mücadele ve Aşı Enstitüleri ne yazık ki özelleştirme politikalar koşulları altında kapatılıyor, personeller muhtemelen başka kurumlara aktarılmıştır, ancak kaynakları ne oldu bilmiyoruz. 2006 yılında yaşanan kuş gribinde aşı üretiminin gerekliliği ve önemi vurgulanmıştı.

Fakat, o dönemde aşı enstitüsü ünitelerinin dağıtılması gündem gelmişti.

Ancak, son koronavirüs sonrası ülkemiz yeniden konunun önemini fark etti ve aşı geliştirmek için veya yenisini açmak için çaba sarf etmektedir.

Yalnız aşı değil doğal felaketlere karşı endemik bitki ve hayvan varlığının ve bağışıklığımızı güçlendirecek canlı varlıklarını da korumamız gerekir. Bu arada ülkemizin yerli bitki örtüsü ve doğal zenginliklerinin korunması içinde öngörümüzün olması ve koşulların iyileştirmesi için araştırmaların yapılması gerekir. Yarın mercimek, nohut, patates, mısır, buğday, pamuk, üzüm, zeytin, narenciye, kayısı, incir tohum, anaç ilaç, aşı vb. enstitüleri, araştırmaları, planlamaları vb. gibi alanlarda da büyük sıkıntılarla karşılaşmamak için daha fazla olanakların yaratılması önemlidir.

Yerli anaç ve türlerin yok edilmesinin, araştırma enstitülerinin kapatılmasının faturaları, çok ağır bir şekilde hem dışa bağımlılık, hem de daha kötüsü “çaresizlik” ve “yok oluş” durumuna getirebilir. Bir coğrafyayı ve onun üstünde yaşanan toplumlara zora sokabilir. Bugün dışarıdan buğday, saman, mercimek, ayçiçeği almaktayız. Bağlarda yaşanan ve sadece asmada görülen folkestra virüsü sonrası ülkemizdeki bağımlılık önemli ölçüde yok oldu. Ayrıca Amerikan kıtasındaki kestane kanseri bile önemli ölçüde gıda güvenliği ve güvencesi sorunudur.

Ayrıca salgın hastalıkların en çok etkilediği kalabalık kentler ve bunun göç ile ilişkisi ve doğrudan kırsal kalkınma sorununu öne çıkarmaktadır. Sorun bu bağlamda bir halk sağlığı, örgütlenme, bir bütün olarak da sosyal planlama süreçlerini içermektedir. Kırsal kalkınma tarım-sanayi-hizmet sektörünün bir bütün olarak ekonomik ve sosyal politikaları ekseninde ciddiyle masaya yatırılarak tartışılması, kent kırsal nüfus dengesinin kurulması bakımından önemlidir.

Sosyal sorunlar ve felaketler, iklim değişimleri ve beklenen büyük İstanbul depremi, vb. vakaları sürekli akıllardan çıkarmamak gerekir. Son yıllarda arttığı belirtilen veremler, diğer salgınlar vb. cehalet, yoksulluk, terör... gibi birçok konu hep aynı sosyal politikalar ekseninde sorun olarak görülmelidir.

Kamucu Sosyal Politikaların Uygulanması Salgın Dönemlerinin Önleyici Panzehiridir

Sosyal politikalarda ve öngörülerde yanlışlıklar yapılırca sorunlar artarak gelişmektedir. Koronavirüs sonrası daha da yükselen işsizlik dâhil ekonomideki neoliberal politikalar ile ilişkilerinin bütün dünyada yeniden ele alınması gerekir. Anayasamızdaki sosyal devlet ilkesi bütünlüklü olarak ele alınması çözümüne katkıda bulunabilir. Ülkemiz bu salgın sürecinde geçmişte ülkemizin sahip olduğu sağlıkta sosyalizasyon hizmetleri gibi, sağlık ocakları, sağlık sigortası ve aile hekimliği ve halk sağlığı sistemlerinin çok yararını gördü.

Değerli Ortaçağ Sanat Tarihçisi Panofsky “Taşlara iyi bakarsan onu yapan işçileri bile bulabilirsin. Bütün kiliseler döneminin bakışını yansıtıyor” diyordu. Virüs dünyanın ve Türkiye’nin sağlık, halk sağlığı ve sosyal politikalar da nerede olduğunu bize gösteriyor. Ne yazık ki, bir tek biz değil, bütün dünya olarak çok ciddi kamu sağlığı alındaki yanlışlarla karşı karşıyayız. Bakmasını bilmek bile gerekmiyor, batıda para ve kar güdüsü ile yönetilen sağlığın can kaybına neden olduğunu görmek vicdanları sızlattı.

Bugün itibarı ile karşılaştığı birçok konuda gelişmiş bir devlet görüntüsü sergilemekten uzak görüyor. Bunun da birçok eğitim, ekonomik, sosyal nedeni bulunmaktadır. Bunların başında organize olamama, devletin öngörülü hazırlığının olmaması ve daha önce var olan kurumlarına sahip çıkmaması ve durumdan vazife çıkarmaması gibi temel nedenler yatmaktadır. Ancak, benim gördüğüm sorunların başında en ciddi sorun program ve organize olamama sorunu gelmektedir.

Bütün bunların nedenini eğitim sistemimizin bütünsel yaklaşım eksikliği olarak görüyorum. İnşallah virüsten kurtulduktan sonra bilim kurulu anlayışı ile bütünlüklü bir analiz yapıp yola daha gerçekçi yaklaşım ve planlama ile devam etmemiz gerekiyor.

KOSGEB BAŞKANI CEVAHİR UZKURT: “DİJİTALLEŞME VE ELEKTRONİK TİCARET ÖNEM KAZANACAK”

KOSGEB Başkanı Cevahir Uz-kurt, “Elektronik ticareti kullanan, on-line alışverişe yönelen ve dijitalleşme sürecini belirli bir aşamaya getiren KOBİ’ler bu süreçte avantaj elde etti. Bundan sonra dijitalleşme ve elektronik ticaret konularının diğer alanlara göre önem kazanacağını söyleyebiliriz” dedi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi (KOSGEB) Başkanı Cevahir Uz-kurt, dünyanın salgına hazırlıksız yakalandığını ifade ederek, “Arz ve talep şokunu firmalar ve piyasalar aynı anda yaşamaya başladı. Ko-vid-19 ekonomiye ve KOBİ'lere etkileri açısından birçok ezberi bozdu, bütün ülkeleri etkiledi” diye konuştu.

Uzkurt, bu süreçte yaşanan arz-talep şokunun dünyadaki KOBİ’leri etkilediğine dikkat çekerek, bu işletmelerin alacaklarını tahsil edemedikleri için zorlandıklarını ve negatif nakit akışı olduğunu belirtti.

BİLANÇO VE GELİR-GİDER TABLOLARI

Salgın sürecinin KOBİ’lerin bilanço ve gelir-gider tablolarında sıkıntılara yol açabileceğine işaret eden Uz-kurt, şöyle konuştu: “Sürecin uzaması halinde firmaların yaşadığı bu sıkıntı finans ve bankacılık sektörüne de yansiyabilir. Bu firmaların bankalardan kullandıkları krediler var. Bu kredilerin geri dönmemesi durumunda birtakım sıkıntıları bütün dünya ülkeleri yaşayacak gibi görünüyor.”

BAZI SEKTÖRLER AVANTAJA SAHİP

Salgın sürecinde bazı sektörlerin avantaja sahip olduğunu vurgulayan Uz-kurt, şu değerlendirmede bulundu: “Gıda, sağlık ekipmanları, temizlik ve hijyen ürünleri üreten firmaların bu süreçte avantajlı olduğunu gözlemledik. Elektronik ticareti kullanan, online alışverişe yönelmiş ve dijitalleşme sürecini belirli bir aşamaya getirmiş KOBİ’lerin bu süreçte avantaj elde ettiğini görüyoruz. Hatta kriz o firmalar için ciddi bir fırsata dönüşmüş durumda. Bundan sonraki süreçte ekonomik şartları konuşurken, firmaların alacağı pozisyonları, izleyeceği stratejileri belirlerken, dijitalleşme ve elektronik ticaret konularının diğer alanlara göre önem kazanacağını söyleyebiliriz.”

KOBİ’LER DESTEKLERDEN YARARLANSIN

Uzkurt, KOSGEB’in diğer kamu kurumları gibi KOBİ’lerin ekonomik yüklerini hafifletecek adımlar attığını anımsatarak, kurum vasıtasıyla kredi kullanan işletmelerin kredilerini 3 ay ertelediklerini ifade etti.

KOBİ’lerin bankalara olan nisan, mayıs, haziran dönemine tekabül eden taksitlerinde vade sonuna eklenecek şekilde 3 aylık erteleme gittiklerine aktaran Uz-kurt, şu bilgileri verdi: “KOSGEB’in proje desteğinden yararlananların, geri ödemeli kısmı için zamanı gelenlerin taksitlerini ötedik. KOBİ’lerimize

sesleniyorum, bu ötelemelerden kaynaklı bir maliyete katlanmayacaklar. Bir banka veya KOSGEB müdürlüğü ile de iletişime geçmeleri gerekmiyor. Bazı banka şubelerinin, bizim bankaların genel müdürlükleriyle yapmış olduğumuz anlaşmaya rağmen, KOBİ’lerimizden kredi taksitlerini istedikleri bilgisi zaman zaman bize geliyor. Burada KOBİ’lerimizden isteğim, ertelenen bu taksitleri şube istese dahi ödemesin. Bu taksitler otomatik ertelendi. Banka genel müdürlüğü ile şube arasında iletişim sağlandığında bu sorun çözülecek.”

KOSGEB’in bu süreçte, kamu bankalarının vermiş olduğu destekleri kendi sitesinde toplayarak KOBİ’lere yardımcı olduğunu dile getiren Uz-kurt, şunları kaydetti:

“Kovid-19 salgınına KOBİ’ler yara almadan atlatmalı. KOBİ’ler bağımsızlıklarını koruyarak, kriz sonrası ortaya çıkacak fırsatları daha iyi değerlendirebilmeliler. KOBİ’lerimiz, en başta devletin, kamu bankalarının ya da özel bankaların vermiş olduğu destekleri iyi takip edip, bunlardan en az hasar görecekleleri şekilde yararlanmalılar. İşletmelerimiz, ‘Hangi kurum, ne veriyor?’ sorusunun cevabını bulmak için bizim sitemize girerek, hangi desteğin açıklandığını, kimin tarafından, hangi şartlarda verildiğini görebilecek.”

DERS ALINACAK BÜYÜME

Çetin Ünsalan

Türkiye ekonomisi yılın ilk çeyreğinde yüzde 4,5'lik bir büyüme yakaladı. Aslında reel sektördeki kısmî hareketlenme bunun sinyallerini veriyordu. Hepsi bir yana, 2020 yılının bundan sonraki dönemlerinin son derece zor ve düşük geleceğini dikkate alırsak, bunun çok kıymetli olduğunu söylemek gerekiyor.

Fakat, bu kıymet sadece nicelik bakımından değer taşıyor. Yani istatistiksel olarak, daralmayı bir nebze de olsa yukarıya çekecek olması tek başına yeterli mi, bunu tartışmamız lazım. Zira her şeyiyle niteliksel bile olsa, pandemi süreciyle birlikte ortaya çıkan tablonun, baştaki artıları tamamen sıfırladığını bilmemiz gerekir.

Şimdi bu yorum, yüzde 4,5'lik büyümenin kalkınma olduğunu kabul ettiğimiz şartlar için geçerli. Oysa biraz daha detaylara indiğimizde, halen sorunlu yapı ve kalkınmadan çok şişme özelliği taşıdığı gözler önüne seriliyor.

Bunun sağlamlasını da eş zamanlı olarak açıklanan dış ticaret rakamlarından yapmakta fayda var. TÜİK'in ilk çeyrek verisi önümüze yüzde 4,5 oranını büyüme olarak koyarken, dış ticaret rakamları halen ithalat bağımlısı bir ülke olduğumuzun deşifresini yapıyor.

Salt nisan ayı dış ticaret rakamlarını bir kenara koyalım. Çünkü orada olağanüstü koşullar geçerli ve analizini ikinci çeyrek rakamlarına net bir biçimde ulaştıktan sonra yapmak daha sağlıklı olacaktır.

Ama ilk çeyrek büyümemizi de içine alan Ocak-Nisan 2020 dönemi gerçekleştirmelerine baktığımızda sıkıntılı bir tablo ortaya çıkıyor. Bu dönemde ihracat yüzde 13,7 azalırken, ithalatın yüzde 1'lik bir artış kaydetmesi problemleri yapının, pandemiden ayrı olarak halen sürdüğünü gösteriyor.

Meseleye ithalat, ihracat ve dış ticaret dengesi üçgeninde baktığımızda, yılın ilk dört ayında dış ticaret açığının yüzde 102,3 oranında artması, ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 10 daha gerileyerek yüzde 74,7'ye düşmesi, yeterince ders çalışmadığımızı, niyetlerin fiiliyata dönüşmediğini anlatıyor.

Dönemin dışına çıkıp, sadece nisan ayı verilerine baktığımızda ise bir alarm daha çalıyor. İhracatta sanayinin payı yüzde 92,7. Ama kilogram başına yetersizliğimizin sürmesi, katma değerli üretim ile ilgili problemin varlığını bize bir kez daha hatırlatıyor.

Daha da kritik olan ise, ithalatın içinde yüzde 73,8 ile ara malları toplamının yer bulması, üretimde halen dışa bağımlı olduğumuzun sinyallerini bir kez daha önümüze getiriyor. Tüm bunları alt alta koyduğumuzda ise, dış ticaret açığı artarken de, azalırken de ders çalışmadığımızın kanıtı elimize geliyor.

Şimdi bu büyüme oranları üzerinden kuru övünmeler başlayacak. Ama bu hamasetin bize bugüne kadar hiçbir sorunu çözmekte yardımcı olmadığı gibi, problemleri derinleştirdiğini de fark etmemiz lazım.

Türkiye'nin sektörel envanterler ve buna bağlı yol haritası oluşturma, planlı bir ekonomiye geçme ihtiyacı artık daha acil bir hal aldı. Zira dünya ekonomisi zorlu, korumalı ve daha keskin bir rekabet sürecine girerken, bu yapıyla kayda değer başarı sağlamak mümkün değil.

Sonuç mu? Tek bir örnekle açıklayayım. OECD ülkeleri arasında, ilk çeyrek büyümesinde Türkiye elde ettiği oranla birinci sırada. ABD ise yüzde 0,3 yüzdesiyle on birinci.

Ama, dünyanın en çok büyüyen ülkesinin başındaki isim hava fişekli okçuluk gösterisi, onbirinci sırasındaki ülkenin başındaki isim de SpaceX kapsamında, roketleri nedeniyle Rusya'ya bağımlılıktan kurtulma anlamına da gelen insanlı uzay yolculuğunu izliyordu. Başka sorusu olan?

cetununsalan@yahoo.com

KAMU BANKALARINDAN YENİ KREDİ PAKETİ

0,67'ye çekildi.

Kamu bankalarının paketlerinin ayrıntıları şöyle:

Kamu bankaları konuttan taşıta, mobilyadan tatile yeni kredi paketleri hazırladı. Sıfır konutlar için faiz oranı yüzde 0,64'e kadar düşürüldü. İkinci elde faiz yüzde 0,74 olacak. Sıfır otomobil için taşıt kredileri 0,49'a kadar çekilirken; ikinci elde faizler yüzde 0,82 olarak açıklandı.

Kamu bankalarından yeni kredi paketi açıklandı. Kamu bankaları konuttan taşıta, mobilyadan tatile yeni kredi paketleri hazırladı. Sıfır konutlar için faiz oranı yüzde 0,64'e kadar düşürüldü. İkinci elde faiz yüzde 0,74 olacak. Sıfır otomobil için taşıt kredileri 0,49'a kadar çekilirken; ikinci elde faizler yüzde 0,82 olarak açıklandı.

Koronavirüs salgını sonrası hayatta normalleşmeye kamu bankalarından düşük faizli kredi destek paketi geldi. Ziraat, Halk ve Vakıfbank ortak açıklamasında normalleşme sürecine geçiş ve sosyal hayatın canlanması için vatandaşın finansman ihtiyaçlarını uygun şartlarda sağlayabilmesi amacıyla dört yeni kredi paketi hayata geçirildiği duyuruldu. Konutta aylık faiz yüzde 0,64'e, taşıtta yüzde 0,49'a, tüketici kredisinde yüzde 0,55'e, tatil kredisinde ise yüzde

Konut Kredisi

Birinci el/sıfır veya ikinci el konut alımlarında düşük faiz oranı ve 12 aya kadar ödemesiz dönemi olan 15 yıla varan vade ile finansman imkanı sunulacak. Müşteri başına verilebilecek kredi miktarı ise sınırlandırıldı. İstanbul, Ankara ve İzmir'de krediye konu olacak konutlar için 750 bin TL, diğer şehirlerimiz için ise en fazla 500 bin TL'ye kadar kredi kullanılabilir. Kredi kullanımında yüzde 10'dan başlayan, düşük özkaynak/peşinat oranı uygulanacak.

Birinci el/sıfır konutlar için azami 12 ay ödemesiz dönemli, 15 yıla kadar vade ve aylık yüzde 0,64 faiz oranı ile finansman sağlanacak. İkinci el konutlar için azami 12 ay ödemesiz dönemli, azami 15 yıl vade ve aylık yüzde 0,74 faiz oranı ile finansman imkanı sunulacak. Konut kredisi başvuruları bugünden itibaren şubelere yapılabilecek.

Örnek ödeme tablolarına göre 100 bin liralık kredide 12 ay geri ödemesiz dönem tercih edildiğinde toplam 171 bin 184 lira geri ödenecek. Eşit taksit tercih edilirse geri ödeme 168 bin 709 lira olacak. İkinci el konut için ise 100 bin liralık

kredide 12 ay ödemesiz dönemde 183 bin 925 lira, eşit taksitli kredide ise 181 bin 285 lira ödenecek.

Taşıt Kredisi Paketi

Taşıt kredisi için iki ayrı paket hazırlandı. Birincisi yerli üretime özel taşıt kredisi. Yerli üretim yapan anlaşmalı firmalardan sıfır km binek araç (motosiklet dahil) veya ticari araç satın alacak bireysel/kurumsal müşterilere firmalar ile yapılan anlaşmalar bazında değişmek üzere aylık yüzde 0,49-yüzde 0,69 faiz oranı ile taşıt kredisi imkanı sunulacak.

İkinci el taşıt kredilerinde ise yüzde 0,82 faiz oranı ile taşıt kredisi kullanılacak. Azami 6 ay ödemesiz toplam azami 60 ay vadeli 2. el taşıt kredilerinde azami limit 150 Bin TL olacak. Kredi tutarı kasko değeri üzerinden özkaynak/yabancı kaynak üzerinden hesaplanacak olup, 7 yaşa kadar olan taşıtlar kredilendirilecek. Taşıt kredisi için başvurular 5 Haziran'da başlayacak.

Yine örnek ödeme tablosuna göre binek otomobilde birinci el alımında 50 bin liralık kredi için 67 bin 647 lira geri ödenecek. Ticari araçlarda ise 50 bin liranın geri ödemesi 66 bin 43 lira olacak.

Sosyal Hayatı Destek Kredi Paketi

Yeniden başlayan hayatı desteklemek için sosyal hayatı destek kredi paketi de iki seçeneği uygulanacak. Firma katkı paylı tüketici kredisinde yerli üretim yapan mobilya, elektronik, beyaz eşya, ev boya-seramik-kapı ve pencere sistemleri, ev tekstil, çeyiz ve bisiklet sektörlerini desteklemek de amaçlanıyor.

Buna göre; yerli üretim yapan firmalar ile anlaşmalar yapılacak ve asgari 3 bin TL, azami 30 bin TL kredi tutarı ile 6 ay ödemesiz azami 60 ay vade, aylık yüzde 0,55 faiz oranı ile finansman imkanı sunulacak. Anlaşma yapılan firmalar bankaların web sitesinde yayımlanacak. Örnek ödeme tablosuna göre 10 bin lira kredide 6 ay geri ödemesiz dönem artı 6 ay vade seçildiğinde kredi geri ödemesi 10 bin 628 lira olacak. 6 ay ödemesiz dönem ve 54 ay vade seçildiğinde bu rakam 12 bin 316 olacak.

Faturalı tüketici kredisine ise anlaşmalı firmalar dışındaki yerli üretim yapan firmalardan satın alınacak mobilya, kahverengi küçük ev aletleri, ev boya-seramik-kapı ve pencere sistemleri ev tekstil, çeyiz ve bisiklet ihtiyaçlarının uygun şartlarda sağlanması amaçlanıyor. Bu seçenekte asgari 3 bin TL, azami 30 bin TL kredi tutarı fatura karşılığı 6 ay ödemesiz azami 60 ay vade ile aylık yüzde 0,82 faiz oranı ile finansman imkanı sunulacak. Bu imkanda da 6 ay geri ödemesiz ve 6 ay vade seçeneğinde kredi geri ödemesi 10 bin 938 lira olacak.

Sosyal Hayatı Destek Kredi Paketi kapsamında kullanılan tüm krediler satıcı adına bankalarımızda açılacak hesaba ödenecek. Ve bu paket için de başvurular 5 Haziran'da şubelerde başlayacak.

Tatil Destek Kredi Paketi

Turizm sektörünü desteklemek ve vatandaşın rahat tatil yapmasını sağlamak için de iki farklı paket geliştirildi. Birincisi tatil destek tüketici kredisinde kamu bankaları aracılığı ile maaş alan emekli ve çalışan müşterilerin bankalarla anlaşma yapacak seyahat acentelerine tatil paketi satın almak için kredi sağlanacak.

Başvuran müşterilere 10 bin TL'ye kadar 6 ay ödemesiz 36 ay vade ile uygun şartlarda finansman imkanı sunulacak.

Söz konusu kredinin 1. ve 2. taksitleri ilgili firma ve banka tarafından ödenecek; müşterilerimizin taksit ödemesi 9 ay sonra başlayacak. Bu kapsamda müşterilerimizin kullanacağı kredinin faizi aylık yüzde 0,67 oranına denk geliyor. Uygulamaya dahil olacak firmalar bankaların web sitesinde yayımlanacak.

İkincisi ise tatil destek kredi kartı uygulaması. Seyahat acenteleri ile yapılacak anlaşmalarla vatandaşlara tatil paketlerini, kredi kartlarıyla 3 ay ödemesiz, devamında 15 taksitle ödeme ile toplam 18 ay peşin fiyatına, faizsiz satın alabilmeleri sağlanacak. Üye işyeri kampanya anlaşması yapılan firmalar bankaların web sitesinde yayımlanacak. Tatil Destek Kredi Paketine başvuru tarihi ve kanalı ise bu hafta içerisinde açıklanacak.

Ekonomik İstikrar Kalkanı Tedbirleri

Açıklamada kamu bankaları tarafından Ekonomik İstikrar Kalkanı tedbirleri kapsamında uygulamaya alınan Bireysel Temel İhtiyaç Destek kredisinden yaklaşık 7 milyon vatandaşın yararlandığı belirtildi. Bu kapsamda 40 milyar TL'ye yakın finansman imkanı kullanıldığı kaydedildi.

Söz konusu kredi paketi ile son iki ayda rekor seviyede bireysel kredi kullandırım yapıldığı vurgulanarak, Bireysel Temel İhtiyaç Destek Kredisine başvuruları sona erdiği duyuruldu.

TARIMDA SEFERBERLİK VE ÇIFTE KRİZDEN ÇIKIŞ

Prof. Dr. Tayfun Özkaya

“Covit-19 hastalığı tarımda ciddi bir seferberliğin gerekli olduğunu bize duyurdu. Dahası amacımız günü kurtarmak ve covit-19 krizi yatıştıktan sonra aynı yolda devam etmek mi? Yoksa çok daha köklü değişikliklere mi ihtiyaç var?”

Covit-19 ile birlikte tarımda kriz içinde kriz yaşıyoruz. İlk kriz tarım sisteminin içinde bulunduğu ekonomik ve ekolojik krizdir. Virüs hastalığı sadece ülkemizde değil bütün dünyada tarımın içinde bulunduğu bu krizi bize daha iyi gösterdi. Ancak şu anda hastalığın doğurduğu; tarımı etkileyen yeni bir kriz ve yeni sorunlar da var. Bu sorunlardan bazılarını değerlendirelim.

Tarımsal üretim gezici tarım işçilerine çok bağımlı ve işçilerin üretim alanlarına gelmesi ve barınması çok problemlidir. Örneğin şimdi, çay hasadı için Gürcistan'dan işçiler gelemiyorlar. Bu konuda acilen bir şeyler yapılmalı. Dahası birçok üründe çiftçi kazanç sağlayıp sağlayamayacağını bilemiyor ve tarlasını boş bırakabilir. Oysa buğday, pirinç, bitkisel yağlar başta olmak üzere birçok üründe eskisi gibi ithalat yapabileceğimiz kesin değil.

Bu durumlarda yapılması gereken tarımsal destekleri en çoğa çıkarmak. Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Baki Remzi Suiçmez “derhal tarımsal üretim seferberliği ilan edilmeli” diyor. Başkanın da söylediği gibi Covit-19 salgınına karşı açıklanan “ekonomik istikrar kalkanında” tarıma yer verilmedi. Şu anlarda çiftçilerimiz ekime gidiyor. Eğer çiftçi yeterince desteklenmezse ve kazanç sağlayamayacağını düşünürse toprağın bir kısmı boş kalacaktır.

Son yirmi yılda çiftçilerimiz 3,5 milyon hektar toprağı ekmekten vazgeçti. Zaman iyice daralıyor. 2020 yılı tarımsal destekleri henüz ödenmedi. Hatta 2019 yılı destekleri bile tam olarak ödenmiş değil. Aslında var olan tarım destekleri sistemi gerek çiftçileri korumak gerekse de agroekolojik bir dönüşümü gerçekleştirmek açısından oldukça sorunlu. Ancak on beş yirmi günde daha etkili bir destekleme politikasının hemen hazırlanabileceğini ve kabul edileceğini düşünmek çok zor. Bu nedenle var olan şekliyle hemen 2019 ve 2020 destekleri ödenmeli. Ayrıca 2006 yılında çıkan tarım kanununun, tarımsal desteklerin Türkiye'nin gayrisafi milli hasılasının %1'inden az olamayacağını öngördüğünü biliyoruz. Kanun çıktığından beri bu hiçbir yıl sağlanmadı. Ortalama olarak kanunun öngördüğünün yarısı dağıtılıyor. Bu derhal iki misline çıkarılmalı. Çiftçinin kredi, elektrik, SGK borçları ertelenmeli. Faizleri kaldırılmalı. Çaykur, ET ve Süt Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi gibi kurumlar ciddi destekleme alımı yapacağını ilan etmeli. Yoksa bu yıl tarımsal üretim başımızı çok ağrıttacak.

Endüstriyel tarım çiftçilerin az kazanmasına hatta zarar etmesine yol açıyor. Çevreyi, gıdaları kirletiyor. Kısacası tarımda hem ekonomik hem de ekolojik kriz içindeyiz. Var olan tarım politikaları, destekleme politikaları bu kriz içinde dönüp durmamıza yol açıyor. Bu nedenle tarım politikaları bu krizden çıkışa da yardımcı olmalıdır. Tarım ve Orman Bakanlığının bu kısır döngüden çıkacak bir vizyonu yok. Belediyelerimiz de şimdi giderek artan oranda tarım alanına destek olmaya başladılar. Şüphesiz belediyelerden hemen yarın agroekolojik tarım ve

alternatif gıda ağlarının kurulmasını sağlamasını beklemiyoruz.

Bu bir geçiş süreci istemektedir. Ancak sürekli bugünü kurtarmak modunda kalınırsa endüstriyel tarımın ve hâkim pazarlama sisteminin krizinden hiçbir zaman kurtulamayacağız. Bu nedenle bugünden başlayarak belediyeler tarımda yarının temellerini atmaya başlamalıdır. Örneğin belediyeler agroekolojik üretim yapan çiftçilerden ürünlerini, makul fiyatlardan örneğin piyasadaki endüstriyel ürünlerin fiyatının üzerinde, organik pazar fiyatlarının altında satın alarak yoksullara dağıtabilirler veya personelinin yemeklerinde kullanabilirler. Tarım kimyasalları kullanmamaları yeterli olmalı, organik sertifika zorunlu olmamalıdır. Bu üreticilerin satışta ciddi sorunları var. İzmir'de bir organik mandarin üreticimiz üretiminin küçük bir kısmını gıda gruplarına sattıktan sonra geri kalanını tüccarlara sıradan konvansiyonel ürün fiyatından satmak zorunda kalıyor. Alıcı en ufak bir leke olan meyveleri olduğu gibi ağaçta bırakıyor. Bunlar dökülüyor ve yerlerde çürüyor. Bunlar satın alınabilseydi bu tarz bir üretim desteklenmiş olurdu. Gene belediye gıda grupları için uygun depo sağlayabilir. Agroekolojik tarım uygulamalarının yayılması için köylüden köylüye yaklaşımını kullanarak çalışmalar yapılabilir. Bu örnekler çok arttırılabilir. Bu tür politikalar geleceğe ertelenmemeli. Yoksa tarım krizinden çiftçileri ve tüketicileri hiç kurtaramayız. Karşılaştığımız kriz çifte kriz. Her ikisine karşı da mücadele etmeliyiz. Çıkış var.

TARIMIN MUHTEŞEM DÖNÜŞÜ MÜ?

Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı

Önce çok bilinen bir konuyu anımsatarak tarımsal üretimimizi irdeleyelim.

İnsanın önceliği karnını doyurmak değil mi?

Maslow'un "İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı"na göre insanın, en alttan en yükseğe doğru beş ihtiyaç düzeyi (basamağı) söz konusudur:

- Fizyolojik ihtiyaçlar (Beslenme, cinsellik, giyim, dinlenme, barınma-konut vb.)
- Güvenlik ihtiyacı (Fizikî güvenlik, sağlık, tasarruf, düzen ve istikrar, gelecek garantisi vb.)
- Bağlanma ihtiyacı (Sevme-sevilme, arkadaşlık, ilgi görme, bir gruba üyelik, bağlanma vb.)
- Benliğe yönelik ihtiyaçlar (Kendi kendini sayma, başkaları tarafından sayılma, güçlülük, takdir görme, başarı, prestij, ün vb.)
- Kendini gerçekleştirme ihtiyacı (Kendi kendine yeterlik, özündeki potansiyeli eyleme dönüştürme, yaratıcı gücünü ortaya koyma, büyük işler yapma).

Bu kuramın ana sonucu şu; insan önce fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarını gidermeye çalışacaktır. Karnını doyuracak, güvenli bir yerde barınacak, sağlıklı olmak isteyecek ve geleceğe güvenle bakmak isteyecektir.

Eğer insan açsa, çıplaksa, barınacağı bir konutu yoksa, sağlıksızsa, geleceğini karanlık

görüorsa; ilgi görme, başarı, prestij, özgür olma, büyük işler yapma gibi ihtiyaçları güçlü bir şekilde kendini göstermez, belki ortaya bile çıkmaz.

Aç ve çıplak olan, insanda bir süre sonra "ne vatan, ne millet, ne dayanışma, ne sosyal ahlak, ne yurtseverlik..." kalır.

Gelelim gıdalarımızı sağlayan tarımsal üretim ve çiftçilerimizin ana konularına...

Türkiye, yakın dönemlere değin tarımsal üretim açısından kendine yeter ülkeler arasında sayılmaktaydı.

Ancak, 1980 yılların başından itibaren neo-liberal politikalarından başka seçeneği düşün(e)meyen Özal ve ardıllarının uygulamalarıyla tarımsal üretim geriletildi. Önce bu doğrultuda medya kullanılarak yalanlar ve aldatmacalarla beyinle yıkandı

Neydi bu yalanlar ve aldatmacalar?

- "AB ve ABD'de tarımda desteklemeler yoktur" yalanı,
- "KİT'ler ve Tarımsal KİT'ler karadeliktir" aldatmacası,
- "Tarım ürünlerinde dünya borsa fiyatları" aldatmacası,
- "Ziraat Bankası görev zararı" aldatmacası,
- "Doğrudan Gelir Desteği" aldatmacası,
- "Türkiye'nin gelişmesinin önündeki en büyük yapısal engel köylülük ve tarımdır" yalanı.

Neo-liberal politikalar nasıl uygulandı?

- Tarımsal kitler özelleştirildi,
- Tarımsal desteklemeler yetersiz oldu,
- Çoğunluk olmaları nedeniyle hedef kitle olması gereken aile iş gücü temelli küçük ve orta ölçekli

tarım işletmeleri tarımsal desteklemelerden en az payı aldı,

- Tarımda örgüt enflasyonu yaratıldı,
- Çiftçilerin ekonomik örgütlenmesi olan kooperatifleşme cılız bırakıldı,
- Özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerinde toprak reformu yapılmadı,
- Dünya borsa fiyatı aldatmacası işaret edilerek tarım ürünlerini ithalatına sınır getirilmedi,
- Tarımsal Ar-Ge yetersiz kaldı.

Özetle; Türkiye çiftçisi ve tarımı zor günler yaşıyor. Çiftçi yoksullaştı, kimileri borçlarını ödeyemez duruma geldiler, topraklarını yabancı bankalara satmaya başladılar. Kentliler de çiftçilerin ucuza kapatılan ürünlerini yüksek fiyatla tüketir oldular.

Türkiye gıda egemenliğini yitirdi ve tarım ürünleri dış alımcısı oldu. Bugün Türkiye, enerji (Tahıllar, yağ bitkileri, vb.), protein (Hayvansal ve bitkisel protein) ve giyinme (Endüstri bitkileri, pamuk deri, yün vb.) gereksinmesini karşılayan ürünler açısından mutlak ve nüfus başına düşen miktarlar açısından dışa bağımlı.

Kimileri bir miktar artışın olduğunu ileri sürebilir. Ancak asıl karşılaştırmanın nüfus başına olması gerekmiyor mu?

Tarımın muhteşem dönüşü mü?

COVID-19 günlerinde birdenbire gıda üretimini sağlayan tarım ve çiftçilerimiz toplumun gündemine geldi.

Artık tarım, yalnız kırsal kesimin değil, Türkiye'nin bir sorunu oldu.

Ancak boy gösterenlerin çoğu, Türkiye'nin bu duruma nasıl getirildiğine değinmiyor.

Çözüm yolu için desteklemelerin öne çıkarıldığı görülüyor. Ancak bunun ateşi düşürmek için aspirin kullanmaktan başka bir işe yaramadığını dile getirenler çok az.

Sorun yapısal. Çözüm yollarını bütünsellik içinde ele alınmalı derim.

DÜNYANIN BİLİMSEL ÜTOPYALARA DA GEREKSİNİMESİ VAR

Bir düşünürün şöyle bir sözü var: “Yaptığınız işin felsefesini bilmezseniz yapmazsanız yalnızca teknisyen olarak kalırsınız”. Dünyadaki bilimcilerin bir kesimi, ne yazık ki teknisyen. Teknisyen olmayan bilimciler de var.

Değerli arkadaşım Meryem Koray, 2 Mayıs 2020 tarihinde “Korona Günlerinde Ütopya ile Distopya Arasında” adlı yazı ile bu doğrultuda bir sorgulama yapmış. Yazının birinci paragrafında Koray şöyle diyor:

“Korona belası devam ediyor. Bugüne dek 220 binden fazla insan öldü; 100 yıldır böyle bir felaketin yaşanmadığı dünyada korona salgının hepimizi afallattığı açık. Hani, uzaya filan gidiyorduk, organlar yeniliyor, ömrü uzatıyorduk derken, küçücük bir virüs çoğumuzda distopik bir etki yarattı denilebilir. Yol açtığı ekonomik çöküntüye anlamlı çareler bulunamazsa, distopya daha da gerçek olacak gibi...”

Katılmamak olası değil.

Bilindiği üzere; “ütopya-olmayan iyi yer” anlamında üretilmiş ve olumsuzluk taşıyan bir kavram. Ütopyanın karşıtı ise “distopya”. Distopya “yaşama geçirilemeyecek kadar kötü yer” olarak nitelendirilebilir. Bu kavram olumsuzluk içeriyor.

Dünyanın Bu Durumu Dystopyaya Yakın Değil Mi?

Birkaç tespit yapalım:

- En azından bir milyar insan açlık sınırında yaşıyor. Bunun en büyük bedelini çocuklar ödüyor. Beslenme stratejisi açısından bile ortaya çıkan sorunlar, zengin ile yoksul arasında uçurumlar yaratıyor.

- Yoksullar çoğunlukla yetersiz besleme ve bulaşıcı hastalıklardan, zengin ülkeler ise aşırı beslenmenin yarattığı kronik hastalıklardan etkileniyorlar.

- Sağlıklı çevre giderek yok oluyor. Çevrenin kirlenmesi, örneğin suyun kirlenmesi de ölümlere ortam yaratıyor. Bir milyanın üstünde insan temiz suya erişemiyor.

- Doğanın su depoları artan sıcaklığın tehdidi altında. Yeraltı su seviyesi düşüyor, nehirler kuruyor. Göller yok oluyor. Buzullar eriyor, dünya su düzeyi ve karbon düzeyi yükseliyor.

- Yıkıcı fırtınalar artıyor. Otlaklar çölleşiyor. Orman arazisi küçülüyor. Tarım toprakları erozyonla giderek verimsizleşiyor. Bitki ve hayvan çeşitliliği her gün biraz daha azalıyor. Çiftçiler, tarımı terk etmek zorunda bırakılıyor.

- Silah baronlarının çıkardığı ve giderek artan bölgesel savaşlarla da milyonlarca insan yok oluyor.

Dünya Bu Duruma Nasıl Getirildi?

Yaşamakta olduğumuz süreç, kapitalizmin ürünü olan endüstriyel sanayi, tarım ve hatta hizmet sektörlerinin ürünü değil mi?

Bunları elinde tutan, finans kapital ve büyük şirketler ve siyasi karar vericilerin doymaz bilmez uygulamaları ile bu durumu yaşıyoruz muyuz?

Şimdi İki Temel Soru ile Karşı Karşıya Değil Miyiz?

- Kapitalizmin ürünü olan endüstriyel sanayi, tarım ve hatta hizmet sektörlerini değiştirmeksizin bu dystopyadan çıkmak olası mı?

- Bu sistemden beslenenlerin bir sistem değişikliği isteyecekleri olası mı? Olası değil! Dünyanın en zengin 8 kişinin toplam serveti 400 milyar dolardan fazla ve en fakir 3,6 milyar insanının toplam servetine eşit. Kişisel servetleri 100 milyar doları geçen süper zenginler, paralarını yoksullarla, emekçilerle, ezilenlerle, mazlumlarla paylaşmayacaklar.

Dünyanın Bilimsel Ütopyalara da Gereklinmesi Var

Şimdi şu söylenebilir. İnsanoğlunun kapitalizmin ürünü olan endüstriyel üretim sisteminin karşıtı olan yeni bir sistemle birlikte emek ekseninde yoğun bir akıl ve

bilim seferberliği başlatmasına, bir başka deyişle bilimsel ütopyalara da gereklinmesi var.

Ancak hangi bilim diye soralım.

Bilim, çağlar boyu ve günümüzde de bir yandan insanlığın gereklinmesi için kullanılıyor, bir yandan da silah sanayisine yeni aygıt ve teknolojiler üreterek savaş/istila ve insanlık dışı eylemlerin emrinde de görev yapıyor.

Kimileri, dünya egemenlerinin istediği doğrultuda insanlık dışı ya da insanları yok etmek ve denetleme için kullanılan bilime “Kara Bilim (Black Science)” adını veriyor.

Bilimin savaş/istila ve insanlık dışı kullanılması yeni bir olay da değil.

Sözgelişi, Amerika’da yerlilerin yok edilmesinde ya da İkinci Paylaşım Savaşı’nda kullanılmadı mı?

Ve kimi bilimciler(!) de egemenlerin hizmetinde değil mi?

İzleyen yazılarımda önce “Kara Bilim” kapsamında “Bilimin Savaş/İstila ve İnsanlık Dışı Kullanılması Üzerine” duracağım. Daha sonra izleyen yazılarımda bilimin ütopyaları üzerinde görüşlerimi yansıtacağım. Çünkü, bilimin, insanlığın eşitsizliğine ve sefaletine çare bulmasını isteyenlerdenim.

SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ İHRACATÇILARI ÇİN'E ODAKLANACAK

Türkiye ile Çin arasında yaşanan olumlu siyasi atmosfer ekonomik gelişmelere de yansımaya devam ediyor. Geçen yıl kirazla başlayan ve son olarak süt ve süt ürünleriyle Türk ürünlerine olan engellerin kalkması pazarda söz sahibi olmak isteyen Türk ihracatçıları sevindirdi.

Dünyanın en kalabalık ülkesi olan ve yılda yaklaşık 6 milyar dolarlık süt ve süt ürünleri ithal eden Çin pazarının açılmasıyla Türk süt ve süt ürünleri ihracatçıları bu ülkede kalıcı olmak istiyor.

Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bedri Girit, süt ürünlerinde ilk olarak 54 firmayla başlayan Çin serüveninin ilerleyen yıllarda daha da artabileceğini söyledi.

“İLK OLARAK 54 FİRMAYLA BAŞLAYAN ÇİN SERÜVENİNİN İLERLEYEN YILLARDA DAHA DA ARTABİLECEK”

Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bedri Girit, konuyla ilgili açıklamalarda bulundu. Süt ürünlerinde ilk olarak 54 firmayla başlayan Çin serüveninin ilerleyen yıllarda daha da artabileceğini söyleyen ve Gerek Ticaret Bakanlığı, gerekse Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yaptığı yoğun çalışmalarla

dikkati çeken Bedri Girit, “İlk etapta krema, süt tozu, tereyağ ve peynir çeşitlerinin izni verildi. Mesela kutu süt ihracatı halen yasak, ama bu verilen izinler de çok önemli” dedi.

“ORADAKİ DAMAK TADINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR YAPACAĞIZ”

Çin pazarının açılmasıyla süt ve süt ürünleri ihracatçıları'nın hemen pazar araştırması yapmaya başladığına dikkati çeken Girit, ilk amaçlarının Çin pazarında yer edinmek olduğunu vurguladı.

Türkiye'nin çok önemli bir süt tozu ihracatçısı olduğuna işaret eden Girit, şunları kaydetti:

“Çin'de de çok büyük bir pazar var bu konuda. Kendi süt ürünlerinin süt tozu kullanarak yapıyorlar. Veya dondurma üretiminde kullanıyorlar. Biz de bu fırsatları değerlendirmek istiyoruz. Ayrıca peynir için de büyük fırsat. Taze sürülebilir peynirler, geleneksel peynirler olabilir. Oradaki damak tadına yönelik çalışmalar yapacağız. Zaman içinde bu pazarın büyüyeceğini düşünüyoruz.”

“350 MİLYON DOLARA ÇIKARMAYI AMAÇLIYORUZ”

Geçen yıl Türkiye'den 325 milyon dolarlık süt ve süt ürünleri ihracatı yapıldığını anımsatan Ege Su Ürünleri ve

Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bedri Girit, “Gerek Çin, gerekse diğer pazarlarının devreye girmesiyle yeni tip koronavirüs salgınına rağmen bunu 350 milyon dolara çıkarmayı amaçlıyoruz. En azından hedefimiz bu yönde” şeklinde konuştu.

“ESAS AMACIMIZ PEYNİRDEN BAŞLAYARAK DİĞER ÜRÜNLERİMİZİ DE MARKALARI OLARAK ÇİNLİLERLE BULUŞTURMAK”

Çin'de Türkiye'nin rakiplerine ilişkin ise Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bedri Girit, şu bilgileri verdi:

“Bu pazarda hem ABD, hem Avrupa var. Ayrıca Yeni Zelanda ve Avustralya gibi kendilerine yakın ülkelerde Çin'e süt ve süt ürünleri ihraç ediyor. Bizim uzun bir yolumuz var. Biz dünyada süt tozunda rekabetçiyiz. Baharda süt tozu üretimi ciddi artıyor. İlk olarak süt tozu satabiliriz. Esas amacımız peynirden başlayarak diğer ürünlerimizi de markaları olarak Çinlilerle buluşturmak. Çin pazarına ihracat izninin açılmasındaki çabalarından dolayı Ticaret Bakanımız Ruhsar Pekcan ve Tarım ve Orman Bakanımız Dr. Bekir Pakdemirli'ye teşekkür ediyoruz.”

Sakarya'dan İzmir'e Mustafa Kemal

Geçen yıl, “Güzel İzmir”in Yunanlılar tarafından işgalinin 100. yılı idi (15 Mayıs 1919). Mustafa Kemal Paşa işgalden bir gün sonra “İstiklal yürüyüşü” için İstanbul’dan Samsun’a doğru yola çıkmıştı (16 Mayıs 1919).

İçinde bulunduğumuz 2020 yılı da 1920 yılında yaşananların 100. yılıdır. Yüz yıl önce, Şubat’ta Misak-ı Milli ilan edilmiş, Mart ayında Payitaht İstanbul işgal edilmiş, milletin iradesi Ankara’da tecelli etmiş, TBMM açılmıştı. Türk milleti, Mustafa Kemal Paşa’nın liderliğinde işgallere karşı teşkilatlanmaya, hürriyet ve istiklaline kavuşmak için çalışmaya başlamıştı. İnönü Muharebeleri, Sakarya Meydan Muharebesi ve nihayet Başkomutan Meydan Muharebesi, 30 Ağustos Zaferi, Takip Harekâtı ile kurtuluş sağlanacaktır.

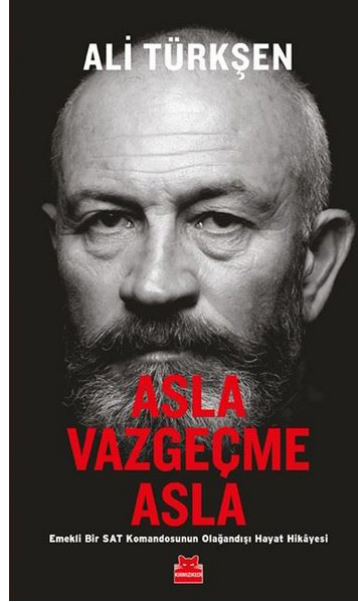
Başkomutan Paşa, 30 Ağustos Zaferi’nin arkasından 1 Eylül’de “Ordu- lar ilk hedefiniz Akdeniz’dir, İleri!” emrini vermiş; “nereye gittikleri” sorulan Mehmetçikler de “Başkomandanım denize dedi. Ben de denize gidiyorum!..” diyerek 9 Eylül’de İzmir Rihtımı’nda Akdeniz’e ulaşmışlardır.

İzmir’in dağlarında yeniden çiçekler açacak, “Güzel İzmir” kurtulacaktır.

Bu kitapta, İzmir’in işgalinden başlayarak kurtuluşuna kadar geçen 3 yıl, 3 ay, 25 günün (toplam 1213 gün) hikâyesi anlatılmıştır.

Sakarya’dan İzmir’e Mustafa Kemal, Ali Güler, Halk Kitabevi, Mayıs 2020, 352 sayfa

Asla Vazgeçme Asla

Hapishanenin köşesinde yanıp sönen trafik lambasının ışığı hücresinin duvarına vurmaktadır, her gece... Bir denizci olan mahkum, güzel günlere giden yolu gösteren bir deniz feneri gibi bakar o ışığa; yaşadığı fırtınalı dönemlerde ayakta durmasını ve yaşadığı tüm zorluklardan kurtulmasını sağlayan umuttur, hücresinin duvarında her gece kendisine göz kırpan.

Yapılan aramada evinde bulunan, atmaya kıyamadığı eski bir davetiye delil olmuştur, özgürlüğünün elinden alınmasına... Oysa, üstünde adı yazılı olan o davetiye giden yolda, evlerinde çıkan yangını karşılaştığı ilk büyük fırtına...Astsubay olan babası ailesinin geçimine katkı sağlamak ve çocuklarını daha iyi şartlarda okutabilmek için, alçı biblolar boyamaya başlamıştı evde... Ne var ki, sobanın yanındaki tiner kutusu devrilir bir gece...

Babası gibi denizci olmasına ne yaşadığı bu korkunç olay engel olabilir, ne de astsubay haklarını savunan babasının hapse atılması... O günlerde alçı bibloların yerini dikiş makinesi alır; terzilik yapan anne-

sinin el emeği, göz nuruyla tutunurlar hayata...

Berlin’de görev yaparken, tüm konsolosluk çalışanları gibi Atatürkçü Düşünce Derneği’nden bir davetiye gelir, Ali Türkşen’e... Davetiye, 10 Kasım’da Atatürk için yapılacak anma törenine katılması yönündedir. Askeri ateşe olduğu döneme ait olan davetiyeyi atmaya kıyamaz, biriktirdiği anılar hazine-sinde saklar... Balyoz kumpasında hapis yatmasına neden olan mahkeme, suç delili olarak karşısına çıkardıkları da işte o davetiyedir!

Birbirinden güzel öyküler bekliyor sizi bu kitapta; hayatımıza örül-mek istenilen duvarlarda, gecenin karanlığında yanıp sönen umut ışığını görmemizi sağlayan nice öykü...

Ali Türkşen, hapishaneden çıkar çıkmaz köşedeki trafik lambasına gider ve direğine sıkıca sarılır.

O ışık, elinizdeki bu kitabın her sayfasında...

Sunay Akin

Asla Vazgeçme Asla-Emekli Bir SAT Komandosunun Olağandışı Hayat Hikayesi, Ali Türkşen, Kırmızı Kedi Yayınevi, 2020, 360 sayfa

İSO TÜRKİYE İMALAT PMI 40.9'A YÜKSELDİ

Ekonomik büyümenin öncü göstergelerinden İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) Nisan ayında gördüğü 33.4'lük dip düzeyden yükselerek, Mayıs'ta 40.9'a yükseldi.

Türkiye İmalat PMI, eşik değer 50.0'nin altında kalarak Covid-19 salgını nedeniyle sektördeki faaliyet koşullarının yavaşlamaya devam ettiğini gösterdi.

Hem üretim hem de yeni siparişler mayısta da sert yavaşlama kaydederken, buna karşılık bazı firmaların operasyonlarını mayısta yeniden başlatmasıyla düşüşler daha sınırlı gerçekleşti.

IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI verilerini şöyle değerlendirdi:

"Son PMI verilerine göre Türk imalat sektörü mayıs ayında Covid-19 salgınının etkileri ile mücadele etmeyi sürdürdü. Bu etkiler, aktivitenin nisan ayındaki sert yavaşlamadan sonra mayısta güçlü bir geri dönüş yapmasına engel oldu. Yine de yavaşlamanın daha ılımlı gerçekleşmesi, sektörün toparlanma yolunda olduğuna işaret etti. Virüsün kontrol altına alınma sürecinin devam etmesi halinde, aktivite önümüzdeki aylarda büyüme bölgesine geçebilecektir."

İSO'dan yapılan açıklamada, "Covid-19 salgınının faaliyetleri aksatmaya ve talebi sınırlamaya devam etmesi sonucu hem üretim hem de yeni siparişler Mayıs ayında da sert yavaşlama kaydetti" denildi ve şu konuların altı çizildi:

"Ancak, bazı firmalar operasyonlarını mayıs ayında yeniden başlattıklarını bildirdi ve böylece düşüşler daha sınırlı gerçekleşti. İmalatçılar istihdamı üst üste ikinci ay azalttı. Ancak şirketlerin çoğunluğunun personel sayılarını değiştirmemesi nedeniyle düşüş önceki

aya göre hız kesti, üretim ve yeni siparişlere göre çok daha ılımlı düzeyde gerçekleşti.

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi Nisanda Arttı

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE), nisanda aylık bazda yüzde 1,33, yıllık bazda yüzde 10,22 arttı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ülke ekonomisinde üretilen hizmetlerin üretici fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak görülen değişimleri ölçmek için hazırlanan "Hizmet Üretici Fiyat Endeksi"nin nisan ayı verilerini açıkladı.

Buna göre, H-ÜFE, nisanda bir önceki aya kıyasla yüzde 1,33, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 10,22 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 13,06 artış kaydetti.

Endeks, geçen yılın aynı ayına göre ulaştırma ve depolama hizmetlerinde yüzde 13,70, konaklama ve yiyecek hizmetlerinde yüzde 10,39, bilgi ve iletişim hizmetlerinde yüzde 3,22, gayrimenkul hizmetlerinde yüzde 1,98, mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde yüzde 11,47, idari ve destek hizmetlerinde yüzde 6,85 yükseldi.

Bir önceki aya göre bakıldığında ise endeks, ulaştırma ve depolama hizmetlerinde yüzde 3,27, konaklama ve yiyecek hizmetlerinde yüzde 0,38, bilgi ve iletişim hizmetlerinde yüzde 1,11 artarken, gayrimenkul hizmetlerinde yüzde 3,52, mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde yüzde 0,71, idari ve destek hizmetlerinde ise yüzde 0,19 azaldı.

Alt sektörler incelendiğinde telekomünikasyon hizmetlerinde yıllık bazda yüzde 2,95, seyahat acentesi, tur operatörü, diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 2,39 azalış gerçekleşti. Buna karşılık depolama ve destek hizmetleri, taşımacılık için yüzde 25,79, posta ve kurye hizmetleri yüzde 25,01, bilimsel araştırma ve geliştirme

hizmetleri yüzde 19,37 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler olarak kayıtlara geçti.

Gelir İdaresinden e-Defter İşlemlerine İlişkin Süre Uzatımı

Gelir İdaresi Başkanlığı, 1 Haziran'a kadar tamamlanması gereken e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma süresini 19 Haziran'a erteledi.

Gelir İdaresi Başkanlığından yapılan duyuruya göre, gelen talepler doğrultusunda e-Defter uygulamasına dahil olan ve mücbir sebep kapsamında bulunan kurumlar vergisi mükellefleri tarafından yapılması gereken e-Defter işlemlerine ilişkin süre uzatımına gidilmesi kararı alındı.

Buna göre, 1 Haziran gün sonuna kadar tamamlanması gereken aylık tercihte bulunan mükellefler için bu yılın şubat, 3 aylık tercihte bulunan mükellefler için bu yılın ocak-şubat-mart dönemlerine ilişkin e-Defterlerin oluşturulma ve imzalanma süresi ile aynı sürede Başkanlığın Bilgi İşlem Sistemi'ne yüklenmesi gereken elektronik defter beratlarının yüklenme süresi 19 Haziran Cuma sonuna kadar uzatıldı.

EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ

ARTTI

Ekonomik güven endeksi, mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 20 artış kaydetti ve 61,7'ye yükseldi. Endeks, nisan ayında 51,3 ile tarihin en düşük seviyelerini görmüştü.

Koronavirüs salgını sonrası normalleşme adımlarının hız kazandığı mayıs ayında, Türkiye ekonomisine olan güven de yükseliyor. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan mayıs ayı Tüketici Güven Endeksi, nisan ayında 51,3 iken, mayıs ayında yüzde 20,4 oranında artarak 61,7 değerine yükseldi. Ekonomik güven endeksindeki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Tüketici güven endeksi bir önceki aya göre Mayıs ayında yüzde 8,5 oranında artarak 59,5 değerini, reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre yüzde 18,0 oranında artarak 73,5 değerini, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 10,8 oranında artarak 51,1 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 5,0 oranında artarak 79,0 değerini, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 31,1 oranında artarak 58,5 değerini aldı.

Bitkisel Üretim Artması Bekleniyor

Türkiye'de üretim miktarının bu yılın ilk tahmininde geçen yıla göre, tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 7,3, sebzelerde yüzde 0,8, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde yüzde 5,3 artış

göstereceği bekleniyor.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) bu yıla ilişkin "Bitkisel Üretim 1. Tahmini" verilerine göre, bitkisel üretimde geçen yıla göre artış yaşanacak.

Üretim miktarları bu yıl tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 7,3 artışla 68,5 milyon tona, sebzelerde yüzde 0,8 artışla 31,3 milyon tona, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde yüzde 5,3 artışla 23,5 milyon tona çıkacağı tahmin edildi.

Tahıl ürünleri üretim miktarlarının 2020'de geçen yıla göre yüzde 7,9 artarak 37,1 milyon ton, buğday üretiminin yüzde 7,9 artarak 20,5 milyon ton, arpa üretiminin yüzde 8,7 artarak 8,3 milyon ton, çavdar üretiminin yüzde 3,2 artarak 320 bin ton, yulaf üretiminin yüzde 9 artarak yaklaşık 289 bin ton olması bekleniyor.

Kırmızı mercimeğin yüzde 12,9 artışla 350 bin ton, yumru bitkilerden patatesin yüzde 4,4 artışla 5,2 milyon ton, yemeklik baklanın ise yüzde 3,8 düşüşle 5,3 bin ton olacağı hesaplanıyor.

Yağlı tohumlardan soya üretiminin değişim göstermeyerek 150 bin ton olacağı öngörülürken, tütün üretiminin yüzde 14,3 artarak 80 bin ton, şeker pancarı üretiminin ise yüzde 10,6 artarak 20 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Sebzeler ürünleri alt gruplarında üretim miktarları incelendiğinde, yumru ve kök sebzelerde yüzde 4,3, meyvesi için yetiştirilen sebzelerde yüzde 0,3 artış öngörülürken, başka yerde sınıflandırılmamış diğer sebzelerde ise yüzde 0,1 düşüş bekleniyor.

Sebzeler grubunun önemli ürünlerinden domateste yüzde 1,9, kuru soğanda yüzde 6,8, hiyarda yüzde 1,2 artış olacağı tahmin edilirken, karpuzda yüzde 6,4, kavunda yüzde 2,2, taze fasulyede yüzde 4,4 düşüş hesaplanıyor.

Meyveler içinde önemli ürünlerin üretim miktarlarına bakıldığında, bir önceki yıla göre elmada yüzde 7,2, şeftalide yüzde 4,8, kirazda yüzde 10,2, çilekte yüzde 2,2, yenidoğmada yüzde 0,1 artış bekleniyor.

Turunçgil meyvelerinden mandalinada yüzde 10,7, sert kabuklu meyvelerden Antep fıstığında yüzde 217,6 yükseliş öngörüldü.

İncir üretiminin değişim göstermeyerek 310 bin tonda kalması beklenirken, muz üretiminin ise yüzde 5,4 artacağı tahmin ediliyor.

OECD Bölgesinde Büyüme Pandemi Etkisiyle Daraldı

OECD bölgesinde geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0,2 olarak gerçekleşen reel GSYH artışı, birinci çeyrekte yüzde eksi 1,8 oldu.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) bölgesinde, küresel olarak koronavirüs salgınına önlemek için alınan tedbirlerin etkisiyle bu yılın birinci çeyreğinde reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) artışı yüzde eski 1,8 oldu.

OECD'nin yılın ilk çeyrek büyüme verileri açıklandı. Buna göre, OECD bölgesinde geçen yılın son çeyreğinde yüzde 0,2 olarak gerçekleşen büyüme, bu yılın birinci çeyreğinde yüzde eksi 1,8 olarak gerçekleşti.

Söz konusu düşüş, finansal krizin en yoğun olduğu 2009'nun ikinci çeyreğinden bu yana en büyük düşüş olarak kayıtlara geçti. 2009 ikinci çeyrekte OECD bölgesinde reel GSYH yüzde 2,3 küçülmüştü.

Geçici veriler baz alınarak yapılan hesaplamada, büyük ekonomilerden Fransa'da aynı dönemde büyüme yüzde eksi 0,1'den yüzde eksi 5,8'e gerileyerek önemli bir düşüş kaydetti.

Geçen yılın çeyreğine kıyasla birinci çeyrekte büyüme oranı ABD'de yüzde 0,5'den yüzde eksi 1,2'ye, Almanya'da da yüzde eksi 0,1'den yüzde eksi 2,2'ye ve İngiltere'de yüzde 0'dan yüzde eksi 2'ye geriledi.

İtalya'da geçen yılın son çeyreğinde yüzde eksi 0,3 olan büyüme, birinci çeyrekte yüzde eksi 4,7'ye düşerken ve Japonya'da ise büyüme yüzde eksi 1,9'dan yüzde eksi 0,9'a yükseldi.

MAKİNE SEKTÖRÜNDE RREÇETE YERLİ ÜRETİM

TİAD araştırmasına göre, takım tezgahları sektörü COVID-19 salgınından ciddi şekilde etkilenirken, sipariş iptalleri otomotivde yüzde 73, kalıpcılıkta yüzde 28, beyaz eşyada yüzde 22, havacılıkta yüzde 15 oldu.

Makine sanayisinde yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgını dolayısıyla siparişler önemli ölçüde gerilerken, bu dönemde ortaya çıkacak fırsatların, yerli üretime ağırlık verilmesi halinde çok daha pozitif tablolar doğurabileceği belirtiliyor.

Takım Tezgahları Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TİAD), sanayide ana imalat malı olarak kullanılan ve "makinaları yapan makineler" olarak tanımlanan takım tezgahları sektörünün COVID-19 salgınından etkilenme düzeyinin tespiti için araştırma yaptı.

Üyelerin katılımıyla gerçekleştirilen sektörel etki araştırma verilerine göre en çok sipariş iptalleri, "ana müşteri" durumunda bulunan ve aynı zamanda en önemli daralmayı yaşayan otomotiv, kalıpcılık, beyaz eşya, havacılık, medikal alanlarında gerçekleşti.

İptallerde yüzde 73 ile otomotiv sektörü başı çekerken, yüzde 28 ile kalıpcılık, yüzde 22 ile beyaz eşya, yüzde 15 ile havacılık, yüzde 13 ile makine, yüzde 7 ile medikal iptallerin en yoğun yaşandığı iş kolları oldu.

Katılımcılara göre, Türkiye'de eski iktisadi duruma dönülmesi yüzde 22 ile üçüncü çeyrekte, yüzde 3 ile dördüncü çeyrekte, yüzde 72 ile de 2021 yılında gerçekleşecek. Bu soruyu cevaplayanların yüzde 3'ü ise 2022 öngörüsünde bulundu.

Dünya tedarik zincirinde meydana gelecek kırılmalarla ortaya çıkacak fırsatların yerli üretime ağırlık verilmesi halinde çok daha pozitif tablolar doğurabileceğini dile getiren Varlık,

sektörü daha da güçlendirecek adımların hızla hayata geçirilmesi gerektiğini vurguladı. Varlık, bu konudaki önerilerini şöyle sıraladı:

"Takım tezgahları üretimini artırmak için Almanya, Tayvan, Japonya, İspanya, İtalya'da başarıyla uygulanan kümelenme modelini Kocaeli, Bursa, İzmir, Konya'da hayata geçirebiliriz. Teknik üniversitelerin mühendislik fakültelerinde takım tezgahı mühendisliği bölümü açabilir, gelişim ve üretim sürecinin hızlı olabilmesi için sadece bu sektöre yönelik Ar-Ge ve Mükemmeliyet Merkezi kurabilir, yatırım finansman destekleri oluşturulabilir, üretilebilecek 'yüksek teknoloji metal işleme takım tezgahları' ile metalürji (malzeme) alanında da çalışmalar yapabiliriz. Bunların yapılması yüzde 15 olan yerli ve millilik oranını ilk etapta yüzde 25'e çıkarabiliriz."

Tarım Girdi Fiyat Endeksi Martta Arttı

Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE), martta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7,66, bir önceki aya göre yüzde 0,13 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), mart ayına ilişkin Tarım-GFE verilerini açıkladı. Buna göre, endeks martta bir önceki aya göre yüzde 0,13, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7,66 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 12,32 artış gösterdi.

Ana gruplar itibarıyla martta bir önceki aya göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksi yüzde 0,04, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksi yüzde 0,65 yükseldi.

Yıllık bazda tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 7,30, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 9,96 artış kayıtlara geçti.

Martta, bir önceki yılın aynı ayına göre en çok azalan diğer alt gruplar yüzde

2,24 ile tarımsal ilaçlar oldu.

Bu dönemde, bir önceki yılın aynı ayına göre en fazla artış ise yüzde 11,98 ile tohum ve dikim materyali, yüzde 11,25 ile malzemeler, yüzde 10,82 ile diğer mal ve hizmetler alt gruplarında gerçekleşti.

Alt gruplardan aylık bazda en fazla azalış yüzde 0,72 ile tohum ve dikim materyalinde görüldü.

Martta artışın en yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 2,74 ile gübre ve toprak geliştiriciler, yüzde 2,36 ile makine bakım masrafları ve yüzde 0,65 ile malzemeler olarak kaydedildi.

ithalatı bir önceki yıl aynı döneme göre yüzde 8.03 artarak 42 milyar 604 milyon \$ düzeyine geldi.

Perakende Satış Hacmi Yıllık Yüzde 0,2 Azaldı

Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi, martta yıllık bazda yüzde 0,2 azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), mart ayına ilişkin perakende satış hacmi endekslerini açıkladı. Buna göre, sabit fiyatlarla perakende satış hacmi martta bir önceki aya göre yüzde 8,1 azaldı. Bu dönemde gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 17,8, otomotiv yakıtı satışları yüzde 6,9 azalırken, gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 8,9 arttı.

Sabit fiyatlarla perakende satış hacmi, martta yıllık bazda yüzde 0,2 azaldı. Aynı ayda gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 8,7, otomotiv yakıtı satışları yüzde 3,2 azalırken, gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 17 artış gösterdi.

Cari fiyatlarla perakende ciro, martta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8,1 arttı. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 32,2, gıda dışı satışlar (otomotiv yakıtı hariç) yüzde 0,4 artarken, otomotiv yakıtı satışları yüzde 9,4 azaldı.

SANAYİ ÜRETİMİ MARTTA YÜZDE 2 AZALDI

Sanayi üretim endeksi, martta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 2 azaldı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), mart ayına ilişkin sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı.

Türkiye’de koronavirüs salgınına karşı alınan tedbirler nedeniyle birçok alanda çalışmalara ara verilirken, sanayi sektöründe uzaktan çalışma veya esnek çalışma modelleri uygulandı.

Bu tedbirlerin yoğunlaştığı mart ayında takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi 2019’un aynı ayına göre yüzde 2, arındırılmamış sanayi üretim endeksi ise yüzde 1,3 düşüş gösterdi.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, martta madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi yıllık bazda yüzde 5,6, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1,9 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0,9 düştü.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi martta bir önceki aya kıyasla yüzde 7,1 azaldı.

Söz konusu ayda madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 2,2, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 7,5 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 5,7 düşüş kaydetti.

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi 2020 yılı birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4,4 arttı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise aynı kaldı.

Toplam Ciro Endeksi Martta Yıllık Yüzde 5,2 Arttı

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplam ciro endeksi, martta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5,2 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, mart ayına ilişkin ciro endekslerini açıkladı. Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi martta yıllık yüzde 5,2 arttı.

Toplam cironun alt detaylarına bakıldığında, martta yıllık sanayi sektörü ciro endeksi yüzde 5,2, ticaret ciro endeksi yüzde 11,5 artarken, inşaat ciro endeksi yüzde 21,4, hizmet ciro endeksi yüzde 2,2 azaldı.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksi de martta aylık bazda yüzde 9 artış gösterdi.

Toplam cironun alt detaylarına bakıldığında martta aylık sanayi sektörü ciro endeksi yüzde 5,7, inşaat ciro endeksi yüzde 16,2, ticaret ciro endeksi yüzde 7,5, hizmet ciro endeksi yüzde 17,1 azaldı.

Ticaret Güven Endeksi Yükseldi

Tüketici güven endeksi, Mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 8,5 oranında arttı; Nisan ayında 54,9 olan endeks, Mayıs ayında 59,5 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 8,5 oranında arttı; Nisan ayında 54,9 olan endeks, Mayıs ayında 59,5 oldu.

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Nisan ayında 72,5 iken, Mayıs ayında yüzde 9,3 oranında artarak 79,2 oldu.

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi Nisan ayında 74,8 iken, Mayıs ayında yüzde 9,5 oranında artarak 81,8 oldu.

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin işsiz sayısı beklentisi endeksi Nisan ayında 53,8 iken Mayıs ayında yüzde 2,9 oranında artarak 55,3 oldu.

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin tasarruf etme ihtimali endeksi Nisan ayında 18,4 iken, Mayıs ayında yüzde 18 oranında artarak 21,7 oldu.

21/22 Haziran'da "Amasya Genelgesi" olarak anılan ve Amasya'ya gelen Ali Fuat Paşa (CEBESÖY), Rauf Bey (ORBAY) ve Refet Bey (BELE) nin de imza ettiği tamimi Anadolu'da ki mülki ve askerî makamlara gönderdi. Genelgede "Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir. Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." denilerek Sivas'ta toplanacak milli bir kongre için her ilden seçilecek üç temsilcinin gönderilmesi istenmekte idi.

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

The way of natural taste...

PAKTEL®
PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoğdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paltel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr